

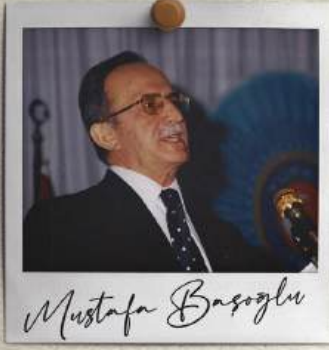
YENİ ADIM

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası Dergisi | 63. Yıl Özel Sayı

Yücetepe Mahallesi Hedef Sokak No:5, Anıttepe Çankaya ANKARA
Tel: +90 (312) 231 80 45-46-47 | Faks: +90 (312) 230 23 96
www.saglikis.org.tr | info@saglikis.org.tr

Başarılarla Dolu 63 yıl...

Mustafa Başoğlu

Hasan Öztürk

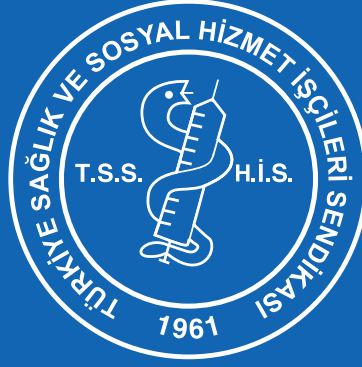
Hakan Toy

Sendikamız işçi üvey
evlat durumundadır.
Koruyucusu yok hatta
yetim durumundadır.
Dolayısıyla çalışan
arkadaşlarımız şartlar
ne kadar zor olursa
olsun mutlaka bir
sendikamızın çatısı
altında
bulunmalılar
Mustafa Başoğlu

Başarılarla
Dolu
63 yıl

Örgütlenme ve Dayanışmanın 63 yılı...

TÜRKİYE SAĞLIK ve SOSYAL HİZMET İŞÇİLERİ SENDİKASI
(Türkiye Sağlık-İş)
Yücetepe Mh. Hedef Sk. No:5 Çankaya / ANKARA
Tel: (0312) 231 80 45
<https://www.saglikis.org.tr/>
info@saglikis.org.tr

Aralık 2024

İçindekiler

- 03 Önsöz
- 04 Kurucular
- 04 Yönetim Kurulumuz
- 06 Tarihçe
- 12 Mustafa Başoğlu'nun Hayatı
- 16 Meclis'ten Bir Vekil Geçti
- 19 Hakan Toy: Genç, dinamik kadrolarla gümbür gümbür sahadayız
- 23 Adem Sarıçoban: Sadece kamuda değil özel sağlık ve sosyal hizmet sektöründe de örgütlenme çalışmalarımız sürüyor
- 26 Vedat Bilgin: Nerede özgürlük mücadelesi varsa Başoğlu oradaydı
- 29 Cemal Bakındı Röportajı
- 32 1984 Yılında SSK Genel Müdürlüğü ile Yapılan İlk Toplu İş Sözleşmesi'nin Günümüze Yansıması
- 33 Yıldırım Koç Röportajı
- 34 Mustafa Başoğlu Röportajları
- 40 Tecrübeye Yaslanarak İlerleyen Rota Emin Ellerde
- 42 Ege'de Sağlık İşçileri Tarih Yazdı
- 44 Örgütlenmenin Önündeki Engelleri Tek Tek Yıkacağız
- 46 Salgınla Mücadelede En Ön Cepheydik
- 48 Kadın İşçilerimiz İçin Hep Bir Adım Önde Olduk
- 50 Taşeron Sistemine Karşı Mücadelede Geri Durmadık
- 52 Meclis'e Sunduğumuz Kanun Teklifleri
- 54 Sağlık İşçilerinin Meslek Kodları Mücadelesi: Haksızlıklara Karşı Eşitlik İçin Yükselen Ses
- 56 Uluslararası Sendikal Camiada da Varlık Gösteriyoruz
- 57 Şubelerimiz İle Büyüyoruz
- 58 Sağlıkta Özelleştirme Çalışanı Ve Vatandaşı Vurdu
- 60 Vatan Ve Emek Mücadelesinde Hep Öndeydik!
- 62 Hem Müzakere, Hem Mücadele Ettik

Sizlerin geleceği için giydik bu “Ateşten Gömleği”

Geçmişimizi ve geleceğimizi inşa eden değerli sağlık ve sosyal hizmet işçileri, Hepinizi 63 yıllık birikim ve tecrübenin gücüne dayanarak selamlıyorum.

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası olarak 63 yıl önce çizilen kader birlikteliğine, ortak değerler mirasına hâlâ sahip çıkıyoruz. Kurucu genel başkanımız Mustafa Başoğlu ve dava arkadaşlarının sağlık iş koluna kattığı değerleri günden güne büyütme hedefi ile ilerliyoruz. Tek amacımız sizlerin hakkı olan emeğin gücüne sahip çıkmak.

Amacımız son yıllarda sokaktaki enflasyonun silip süpürdüğü soframızı geri toplamak. Alnınızdan akan her damla ter, sofranızda küçülen her dilim, cebinizde eriyen her kuruş için mücadele alanlarındayız. Biz sağlık emekçileriyiz. Biz İstiklal mücadelesinde, kurtuluş savaşında “önce vatan” deyip savaşanlarız. Biz pandemide ölenleriz, arkadaşlarımızı toprağa verip işimizin başında olanlarız. Dayanma gücünüzün sınırlarına geldiğini biliyoruz, artık hepimiz dardayız, hepimiz zordayız. Sizi kimsenin vicdanına bırakmamak için buradayız.

Önümüzde zorluklar yok mu? Elbette var. Adil bir yaşam, eşit iş, eşit ücret, insanca koşullar altında çalışmak o kadar kolay mı? diyor sermaye. Bedeli var diyor kardeşlerim bedeli... Örgütleniyoruz işten atılıyor. Mücadeleye başlıyoruz, iş yerindeki arkadaşlarımıza da baskılar artıyor. İş cinayetlerine kurban ediliyor. Ölüyoruz arkadaşlarımız ölüyor! Fabrikada demiri eriten de bizleriz, kalp nakli yapan doktor da. Yerin yüzlerce metre altından kömürü çıkartan da biziz, bakıma ihtiyacı olan insanlarımıza el uzatan da...

İşten atılan işçi,ilmek ilmek işlediği hasadını satamayan köylü, ay sonunu getiremeyen emekli, hepimiz için artık sözün bittiği yerdeyiz. Ekonomik kriz derin, ekonomik kriz omuzlarımızda, ekonomik kriz altında eziliyoruz. Fırtına çıktı, alabora olduk. Bu fırtınanın dinmesini istiyoruz. Çünkü artık son noktadayız, artık dayanma gücümüz kalmadı. Açıklanan enflasyon rakamları hayret ettiriyor hepimizi. Mutfağımızda yangın var, çarşı-pazarımızda tezgâhlara el sürülmüyor, bizim pazar sepetimiz dolmuyor, ocağımızda et pişmiyor et! Bu zorlukları hep birlikte yaşıyoruz.

İnsanca yaşamın bedelinin yükünü ağır şartlarda veriyorsunuz biliyorum dava arkadaşlarım biliyorum... İşte biz bu bedeli ödemek için bu yola koyulduk. Biz bu bedeli sizlerin omuzlarından almak için bu ateşten gömleğe talip olduk.

Değerli arkadaşlarım;

Ekmeğimiz ve daha adil bir yaşam için tüm mücadelemiz. Bunun için sizlerden aldığımız yetki ve güvenle yol kat ediyoruz. 63 yıl önce sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin sesi, nefesi olmak için başlatılan bu onurlu yürüyüş şimdi bizlerin omuzlarında. Şimdi sizlerle birlikte bu kutlu yolu yürüyoruz. Bitecek elbette işçiyi yok sayan bu düzen. Sizin, benim, bizim emeğimiz ile... Beklenen günlerimiz geliyor...

Hakan TOY

Genel Başkan

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası
Genel Merkez Yönetim Kurulu Adına

Kurucular

Merhum Mustafa BAŞOĞLU
Sendikamızın Kurucu ve Onursal Genel Başkanı
1933 - 2012

Savaş BENLİ

Nuri KUŞÇU

Abdullah UZUNALIOĞLU

Abdullah ŞAHİN

Ali TANIŞ

Osman KIRAY

Hakkı BİDAL

Hüseyin GÜRÇAY

Mahmut BÜYÜKTUFAN

Hasan ÇELİK

Hasan Hüseyin KOÇ

İsmail ÇEŞİT

Hakkı BIYIKLI

Rasim AYDOĞAN

Ömer KAYA

Yönetim Kurulumuz

Hakan TOY
Genel Başkan

Adem SARIÇOBAN
Genel Sekreter

Süleyman TURGUT
Yönetim Kurulu Üyesi

İrfan KALYONCU
Yönetim Kurulu Üyesi

Fırat BAYRAM
Yönetim Kurulu Üyesi

TARİHÇE

Tarihçe

Takvim yaprakları 9 Aralık 1961'i gösterirken İzmir'de sağlık çalışanlarının üye olacağı ilk sendika kurulmuştur. Türkiye Sağlık Müstahdemleri adını taşıyan bu sendika iş kolumuzdaki işçileri temsil eden ve sendikamızın temellerinin atıldığı ilk sendika olarak kayıtlara geçmiştir. Türkiye Sağlık Müstahdemleri Sendikası'na Abdullah Uzunalioğlu genel başkanlık yapmıştır. 26 Nisan 1962 tarihinde yapılan ilk genel kurulda Türk-İş'e üye olma kararı alınmıştır. 1962'de ise İstanbul'da Sağlık Personelleri Sendikası adıyla ikinci bir sendika kurulmuştur. Kurulduğundan daha sonra İstanbul Bakırköy Akıl Hastanesi'nde çalışan iki sağlık çalışanı bu sendikaya katılacaktır. Bu iki isim Mustafa Başoğlu ve Savaş Benli'dir. Sendikanın kurucuları arasında isimleri listelere giren bu genç iki sağlık çalışanı, yapılan ilk genel kurulda genel merkez yöneticisi seçilmiştir. Mustafa Başoğlu genel başkan, Savaş Benli ise genel sekreter olarak göreve başlamışlardır.

Türkiye Sağlık Müstahdemleri Sendikası'na ulaşma çalışmalarına başlamıştır. Bu çaba karşılıksız kalmamıştır. İki sendika yöneticilerinin ilk olarak İstanbul'da, daha sonra da İzmir'de yaptıkları toplantılar neticesinde sağlık çalışanlarının gücünün bölünmemesi için tek sendika çatısı altında birleşme kararı almıştır. Böylece bir birleşme protokolü imzalanmıştır. Bu protokol ile genel başkanlık İzmir'de kurulmuş olan Türkiye Sağlık Müstahdemleri Sendikası'na, genel sekreterlik görevi ise İstanbul'da kurulmuş olan Sağlık Personelleri Sendikası'na verilmiştir. Birleşme kararından sonra yapılan ilk kongrede sendikamızın adı Türkiye Sağlık İşçileri Sendikası olarak değiştirilmiş, PSI (Uluslararası Kamu Hizmetleri Federasyonu)'ya üyelik başvurusu yapılmasına karar verilmiş, sendikanın genel merkezi Ankara Hamamönü'ne taşınmıştır. 1968 senesinde yapılan genel kurulda ise Mustafa Başoğlu genel başkanlığa seçilmiştir.

Dönemin koşullarından kaynaklı İzmir'de ve İstanbul'da iki ayrı sendika olduğu daha sonradan öğrenilmiştir. Bu bilgiyi öğrenen Sağlık Personelleri Sendikası,

Mustafa Başoğlu ve Savaş Benli, sendikal mücadeleye başladıklarında Bakırköy Akıl Hastanesi'nde çalışmaktaydılar. Bu dönemde Mustafa Başoğlu, Bakırköy Akıl

Hastanesi'nde adli servis kâtipliği yapmaktadır. Çalışma arkadaşlarına sendikayı ve mücadeleyi anlatan Başoğlu ile Benli, o dönemde ciddi bir baskı görmüşlerdir. Çalıştıkları hastanedeki emekçiler de bu baskıya maruz kalmışlardır. Başoğlu ve Benli'nin başlattığı mücadele hastane başhekimliği tarafından Sağlık Bakanlığı'na bildirilmiştir. Bunun üzerine başmüfettiş Faruk Balkan, sendikaya üye olan işçileri hastanenin kütüphanesine çağırarak tehdit etmiştir. Sendikaya üye olmanın hukuksuz olduğunu işçilere söyleyen başmüfettişe cevabı Mustafa Başoğlu vermiştir. Başoğlu, işçilerin sendikaya üye olmasınının 274 sayılı Sendikalar Kanunu'na uygun olduğunu ve kanunsuz bir iş yapıyorsa başmüfettişin savcılığa başvurabileceğini belirterek çalıştığı kurumdaki emekçilerin cesaretlenmesini sağlamıştır. Bu yaşananlardan sonra başmüfettiş, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Bakırköy Akıl ve sinir Hastalıkları Hastanesinde işçilerin 'D' Cetvelinden maaş aldıkları ve T.C. Emekli Sandığı'na tabi oldukları, bunun için işçi sendikası kuramayacakları ve sendikaya üye olamayacakları gerekçesiyle Başoğlu ve Benli hakkında İstanbul Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulunmuştur. Dönemin sendika yöneticileri, cumhuriyet başsavcılığına çağrılarak ifade vermişlerdir. Cumhuriyet Savcılığı'nca 274 Sayılı Sendikalar Yasası açısından adı geçenlerin sendika üyesi olmalarına mani bir hal bulunmadığı gerekçesiyle yapılan suç duyurusuna takipsizlik kararı verilmiştir.

Sağlık iş kolunun emekçilerinin çoğu bu dönemde kamuda çalışmaktaydı. Devlet memuru ve hizmetli çalışanlar olmak üzere iki ayrı grup sağlık çalışanı statüsündeydi. Hizmetli grubunda çalışmakta olanlar memur ya da işçi haklarından faydalanamamaktaydı. Sendikamız ilk olarak kamu hastanelerinde çalışan ve hiçbir haktan faydalanamayan emekçiler için mücadeleyle faaliyetlerine başladı. Günümüzdeki işçi ve memur kavramları bu mücadele sayesinde ortaya çıktı. Kazanımla sonuçlanacak bu mücadelede ilk olarak kamu hastanelerinde çalış-

şanların yaptıkları işlerin fotoğrafları çekildi. Türk-İş'e bağlı pek çok sendika ile birlikte bir kitapçık hazırlandı. Yapılan toplantılarda, uzatılan her mikrofonda işçiler için verilen bu haklı mücadele dile getirilerek dönemin siyasi partilerine ve iktidarına çağrıda bulunuldu. Bu çağrılar karşılıksız kalmadı. 1965'te ülkemizde yapılacak olan genel seçimler için artık siyasilerin de gündemine giren bu önemli sorun seçimlerden sonra kurulan hükümetle çözüme kavuştu. 657 Sayılı kanuna dayanarak mahkeme kararıyla kamu hastanelerinde çalışan emekçiler, işçi statüsü kazanarak kayıtlara geçti. Bu dönemde ilk defa sağlık emekçilerinin faydalanacağı toplu iş sözleşmesi imzalandı. Sağlık İş ailesi, gün geçtikçe büyüdü ve dönemin birçok siyasi partisinden daha güçlü bir teşkilatlanma yaparak illerde ve ilçelerde başkanlıklar açtı.

1970'lerde sağlık işçileri, memur statüsüne getirildi. Bu kararla birlikte sendikamızın faaliyet alanı kısıtlanmaya başladı. Bütün bunlara karşılık sendikamız mücadelesinden vazgeçmedi. Mustafa Başoğlu, sendikacılık tarihinde bir ilki gerçekleştirerek Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin önünde oturma eylemi yaptı. Dönemin hükümetine meclisin kararlarına ve kanunlara uyma çağrısında bulundu.

Sağlıkta taşeronlaşma kavramıyla birlikte sendikamız yeni bir mücadeleye başladı. Daha önceleri D cetveli sistemiyle çalışan ve hiçbir haktan faydalanamayan sağlık işçilerinin çalışma koşulları modernize edilerek taşeron işçi kavramı olarak tekrar gündemleşti. Gün geçtikçe artan taşeron işçi sayısı, işçiler arasında gelişen mücadeleyi ve birlikteliği de beraberinde getirdi. Nasıl ki 1960'larda hem işçi hem de memur haklarından faydalanamayan emekçiler ağır çalışma koşullarıyla çalıştırıldıysa taşeron işçiler de aynı zorluklarla çalışmak zorunda bırakıldı. 12 saate varan günlük çalışma süreleri, güvencesiz çalışma koşulları, mahrum bırakıldıkları sosyal haklar, haftalık kullanılmayan izinler ile alın teri döken işçiler sağlık emekçisi sayılmadı. Bütün bunların yanı sıra çalıştıkları taşeron firmalar, 11 ay 29 günlük çalışma süresinden sonra işçileri işten çıkarıp ertesi gün tekrar işe alarak emekçilerin tazminat hakkını gasp etti. Bu sistemin sorunlu yanlarıyla mücadele etmek üzere ülkemizde pek çok hastaneyi gezip işçilere bilgilendirme yapan ve sendikamız çatısı altında örgütleyen Başoğlu ve yol arkadaşları, 1999'da Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde işçilerin işten çıkarılmasına karşı ciddi bir direniş sergilediler. Sendikamızın ve taşeron sağlık işçilerinin tarihinde bir ilk olan, uzun zaman süren bu eylemler kazanımla sonuçlandı.

Sağlıkta taşeronlaşma 2000'li yıllardan itibaren daha da arttı. Sendikamız ise taşeron sistemin son bulması için konfederasyonumuz TÜRK-İŞ'in önderliğinde mücadelenin en ön saflarında yer aldı.

2011 yılında yapılan olağan genel kurulda sendikamızın genel başkanlığına Hasan Öztürk seçildi. 2015 yılındaki genel kurulda ise ikinci kere genel başkan Hasan Öztürk, genel başkan vekili ise Hakan Toy oldu. Bu dönemlerde de sendikamızın gündemleri arasında ilk sıralarda olan taşeron sistemin son bulması için mücadeleye devam edildi. Taşeronla karşı mücadelede TÜRK-İŞ öncülüğünde sendikamız hep ön saflarda oldu.

Nisan 2018'de taşeronla karşı yürütülen mücadele sonuca ulaştı. Taşeron sistemde çalışan 900 bin işçi 696 Kanun Hükmünde Kararname ile kadroya geçti. Kadroya geçen işçilerle birlikte iş kolumuzdaki işçi ve iş yeri sayısı da arttı.

1 Temmuz 2018 tarihinde sendikamızın genel başkanı Hasan Öztürk'ün vefat etmesi üzerine o dönem genel başkan vekili olan Hakan Toy genel başkan oldu. Genel başkanımız Hakan Toy; sendikal mücadeleye başladığı ilk günden itibaren taşeron firmalardaki pek çok işçiyle görüşmeler yaptı. Bu süreçte taşeronların toplu iş sözleşmesi hakkı için verilen mücadelede sendikamız, her zaman en ileride durdu; o dönemde taşeron sağlık işçilerinin toplu iş sözleşmesi hakkının kazanılması için mücadeleden vazgeçmedi. Taşerondan kadroya geçiş sürecinde işçilerin yanında olan sendikamızın teşkilatı, daha sonrasında da iş kolları yeni düzenlenmiş olan üniversite hastanelerinin çoğunluğunda sendikamıza yetki kazandırdı.

Yeni dönem toplu iş sözleşmelerinden sonrasında 30 Haziran 2019 tarihinde yapılan olağan genel kurulda Hakan Toy, delegelerin oy çoğunluğunu alarak genel başkan seçildi. 2019'dan bugüne sendikamızın üye sayısı ciddi oranda arttı, pek çok yeni iş yerinde yetki alındı. Sağlık ve sosyal hizmetler iş koluna mensup kamu ve özel iş yerlerinde örgütlenme faaliyetlerimiz hızla devam etmektedir. Bu dönemde uluslararası sendikal harekete de dâhil olan sendikamız; PSI, EPSU, ITUC CSI IGB ve UNI Global Union'a üyelik yapmıştır.

4-5 Kasım 2023 tarihinde yapılan 21. olağan genel kurulumuzda delegelerimizin oyları neticesinde sendikamızın genel başkanlığına Hakan Toy, genel sekreterliğine Adem Sarıçoban, genel merkez yönetim kurulu üyeliğine Süleyman Turgut, Fırat Bayram ve İrfan Kalyoncu seçildi. Aynı genel kurulda delegelerin oy birliğiyle Türkiye Sağlık İşçileri Sendikası olan sendikamızın ismi, Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası olarak değiştirildi.

Özellikle 696 KHK ile kadroya geçen işçilerin en büyük sıkıntılarının başında gelen meslek kodları ve görev tanımları sendikamızın öncülüğünde düzenlendi. Sağlıkta grev hakkının tanınması, kadın işçilerin emzirme sürelerinin artırılması, doğum sonrası izinler ve çalışma sürele-

rinin düzenlenmesi için sendikamız, meclise kanun değişikliği teklifi sundu. Sendikamız bu önemli konulara dair mücadele etmeye devam etmektedir. Genel başkanımız Hakan Toy, 696 KHK ile kadroya geçen işçilerin faydalanacağı ilk Kamu Çerçeve Protokolü'nden itibaren bu alanda kamu çalışanı olan sağlık ve sosyal hizmetler işçilerini temsil etmektedir. Sendikamız; konfederasyonumuz TÜRK-İŞ'in önderliğinde hâlâ taşeronda olan işçiler için, vergide adaletin sağlanması için, yoksulluğun faturasını emekçilerin ödememesi için, daha iyi çalışma koşulları için, sendikalaşmanın önündeki engellerin kalkması için, sağlıkta grev hakkının tanınması için, kadın işçilerin haklarının yükseltilmesi için sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin örgütlü gücü olarak mücadele etmeye devam etmektedir.

MUSTAFA BAŞOĞLU'NUN HAYATI

İşçi sınıfına adanmış bir ömür: Mustafa Başoğlu

“Sendikasız işçi üvey evlat durumundadır” diyerek yola çıktı aslında. Şartlar ne olursa olsun işçilerin mutlaka bir çatısı olması gerektiğini savundu. Sendikası olmayan, iş yerinde haksızlığa uğrayan emekçilerin alın teri mücadelesine adanmış hayatı ile tanıdık Başoğlu’nu. Gelin birlikte göz atalım şimdi işçi sınıfına adanmış, sağ ağırtılmış, mücadele verilmiş o hayatı...

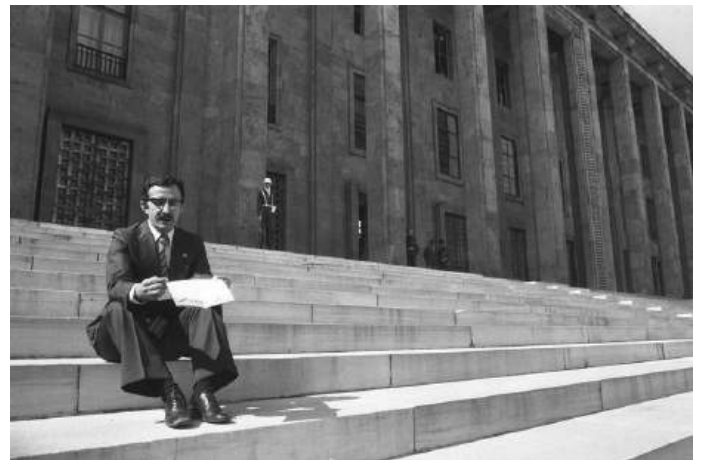
Sendikamızın kurucu ve onursal genel başkanı Mustafa Başoğlu, 1933 yılında Trabzon’un Of ilçesinde doğdu. Çiftçi bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Başoğlu, 1956 yılında askerlik vazifesini yerine getirdikten sonra İstanbul’da çalışma hayatına atıldı. 1969 yılında Sağlık Bakanlığı’na bağlı Bakırköy Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesi’nde kâtip olarak işe başladı. Başoğlu, hastanede işçilere yönelik yapılan haksızlıklara karşı başkaldırarak sendikacılığa adım atmaya karar verdi. Ulaştırma iş kolunda bu işle uğraşmış bir sendika kurma çalışmalarına başlayan Başoğlu, iş yerindeki koşulların “hak aramak” için uygun olmadığını görür ve işçi arkadaşlarının bu husustaki korkularını anlayarak ilk etapta bir süre önce kurulan ve henüz genel kurul yapmamış olan Türkiye Sağlık Personeli Sendikası’na kurucu üye olarak katıldı. Sendikanın yapılan ilk genel kurulunda genel başkan seçilen Başoğlu, İzmir’de aynı iş kolunda kurulu olan ikinci sendika ile birleşmeyi sağlamak amacıyla bir süre sonra genel başkanlıktan istifa etti. Fakat 1965 yılında yapılan seçimle tekrar bu göreve getirildi. İstanbul’daki hastaneleri birer birer dolaşarak sendikaya üye toplamaya başladı Başoğlu. İlk zamanlarda devlet düzenini birkaç gencin değiştiremeyeceği düşüncesinde olan kişilerin engeliyle karşılaşsa da kendi deyimiyle, “Bu işte devrim yapmış ve söylediklerini gerçekleştirmiş.” Sendikacılık hayatındaki ilk hayal kırıklığını da bu dönemde yaşayan Başoğlu, işverenlerle

sendika arasında çıkan aidat uyuşmazlığını çözümlenmek üzere açtığı mahkemeyi kaybetti.

1967 yılında yapılan Türk-İş genel kurulunda yönetim kurulu asıl üyeliğine seçildi Başoğlu. 1967-1970 yılları arasında Türk-İş Yönetim Kurulu tarafından çeşitli komisyonlara ve Yüksek Hakem Kurulu asil üyeliğine de seçildi. 1971 yılından itibaren siyasi yönü ortaya çıkan Başoğlu’nun Adalet Partisi ile olan ilişkileri de bu dönemde başladı. 1972 yılında yaptığı çalışmalar sonucu kendisine sendikacılık hayatında ilk hayal kırıklığını yaşatan işçi aidatları sorununu çözdü, sağlık işçilerinin çalışma saatlerinin 12 saatten 8 saate inmesini sağladı ve iş yerleri içinde işçilerin de yer aldığı disiplin kurullarının oluşturulmasına katkıda bulundu. Yine bu dönemde kendini kabul ettiren Sağlık Personeli Sendikası Mustafa Başoğlu başkanlığında yurt çapında 140 teşkilat kurdu.

TBMM’DE EYLEM YAPAN İLK VEKİL

1976 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mütevelli Heyeti’ne atanan Başoğlu, 1977 yılında yapılan genel seçimlerde Adalet Partisi 5. Dönem Ankara Milletvekili olarak da seçildi. Bundan sonraki

çalışmaları "işçi-memur ayrımı" konusu üzerine yoğunlaştı ve o dönemde işçilerin memurlaştırılması uygulamaları üzerine TBMM önünde yaptığı oturma eylemi le "TBMM'de eylem yapan ilk milletvekili" oldu. Bir süre sonra çıkan Bakanlar Kurulu ve komisyon kararları lehte olmuş ve böylelikle Başoğlu'nun eylemi başarıya ulaşmıştı.

Milletvekilliği döneminde bazıları

kanunlaşan teklifleri bulunan Başoğlu, Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından iki kez Sağlık ve Sosyal İşler Komisyonu'na seçildi ve bazı konularda TBMM Genel Kurulu'nda grup sözcülüğü yaptı. Altından kalkamayacağı işlere menfaati için girmeyi uygun bulmayan Başoğlu, o dönemde Adalet Partisi Meclis Grubu tarafından kendisine getirilen grup başkan vekilliği görevini reddetti, yine grup tarafından yönetim kurulu üyeliğine seçildi. Hür Dünya İşçileri Konfederasyonu (ICFTU) ve Avrupa İşçi Sendikaları Birliği (ETUC) İcra Kurulu yedek üyeliği yapan Başoğlu, askeri yönetim döneminde Türk-İş'in üyeliğini askıya alan ICFTU ile Brüksel'de yapılan görüşmelere katıldı. Bu kararın kaldırılmasına katkıda bulunmuş ve 1983 yılında Singapur'da yapılan genel kurulda Uluslararası Kamu Hizmetleri Federasyonu (PSI) İcra Kurulu asıl üyeliğine seçildi.

1986-1990 ve 1989-1992 döneminde iki defa Türk-İş Genel Eğitim Sekreterliği görevini yapan Başoğlu, Türk-İş'in 1986 yılındaki genel kurulunda yönetim kurulu üye sayısının beşe indirilmesi üzerine Başkanlar Kurulu üyeliğine getirildi. 15 Eylül 1994 tarihinden geçerli olmak üzere Süleyman Demiral tarafından Cumhurbaşkanlığı Başkanışmanlığına getirilmiş, bu görevinden 1998 yılında türban tartışmaları vesilesiyle istifa edip ayrıldı.

İşçi sorunları, özellikle işçi-memur ayrımıyla ilgili gazete ve dergilerde yayımlanmış birçok yazısı olan Başoğlu, vefatına kadar, masada müzakere sahada mücadele geleneğini sürdürdü. Başoğlu, işçilerin haklarını son nefesine kadar savundu.

İli : ANKARA

Soyadı ve adı	Doğum yeri ve tarihi	Meslek veya sanatı	Bağlı olduğu siyasi partinin adı	Seçim hakkında itiraz ve şikâyet olup olmadığı	DÜŞÜNCELER
BAŞOĞLU MUSTAFA	1933	Sendikacı	Adalet Partisi	-----	-----

Milletvekili seçimi ve 447 sayılı Yasalar gereğince çevremizde yapılan seçim sonunda MUSTAFA BAŞOĞLU nin çevremizden Cumhuriyet Senatosu Üyesi Milletvekili seçilmiş olduğunu gösterir bu tutanağın örneği Kurulumuz tarafından yüksek Seçim Kuruluna gönderilerek bir örneği de kendisine verildi.

7 / 6 / 1977

Başkan
A. Fahri Yücel
Üye
Yusuf Gıncar
Üye
A. Raif Tosyalı

MECLİS'TEN BİR VEKİL GEÇTİ

İşçilerin, emekçilerin, nihayetinde çalışma hayatının önündeki sorunlar dün de bugün de vardı ve var olmaya devam edecek. İşçilerin yaşadığı sorunların çözümlerini konuşuyoruz, bu sorunları ülkeyi yönetenlere ileticek, yaşamada emekçilerin sesi olacak işçi kökenli birilerinin Meclis'te olmamasını eleştiriyoruz.

Son yıllarda en çok tartışılan ve sık sık konfederasyonumuz Genel Başkanı Ergün Atalay'ın da dile getirdiği, "Meclis'te bir tane işçi kökenli milletvekili yok" açıklamasını biraz derinleştirmek istedik. Meclis'in çatısı altında işçinin, memurun, emeklinin derdini anlatacak işçi kökenli bir vekilimizin olmaması ne yazık ki üzücü. Peki, bir hayal edin, Meclis'te fabrikadan, çalışma hayatının göbeğinden gelen, alın terimizin karşılığını kuruş kuruş arayacak bir irade olsa ne olurdu?

"Türk Traktör Fabrikasında 70 işçi işten çıkartıldı. İzmir'de 248 işçi işten çıkartıldı. Bursa'da toplu çıkarmalar protesto ediliyor. OTO MARSAN'da 109 işçi işten çıkartıldı. Memur ve işçiler sokağa atılıyor. Köy İşleri Bakanlığında 115 işçinin işine son verildi. Erzurum'da 142 işçinin işine son verildi. Eskişehir'de 120 işçi işten çıkartıldı. Ceylanpınar Devlet Üretme Çiftliğinde 550 işçi işten çıkartıldı. Memur ve işçilerin görev güvenliği kalmadı. TARIŞ Üzüm İşletmesini polis kapattı. CHP'li Adana Belediye Başkanı 2 bin işçiyi aç bıraktı... Adapazarı Vagon Fabrikasında işçiler direnişe geçtiler. Elbistan Belediyesi işçilerinin direnişi sürüyor. Ankara'da 6500 belediye işçisi direnişte. Iskenderun'da 1 işçi öldürüldü. Balıkesir'de 1 ESO işçisi öldürüldü. İstanbul'da 1 işçi öldürüldü. Ümraniye'de 5 işçi ölü bulundu. Tekel Cibali Fabrikasında irade beyanı yüzünden 1 işçi öldürüldü...»"

Mesela sizlere bir örnek daha: "İşten çıkartılan birçok işçi arkadaşımızın kıdem tazminatları bugüne kadar ödenmemiştir. Haksız olarak grevler ertelenmiş, buna karşılık lokavtlar âdeta desteklenmiş ve işverenlerden yana çıkmıştır. İşçilere mesken kredisi verilmesini prensip olarak doğru bulmak ile birlikte, bu hususun genel olarak ele alınması ve mesken edinme bakımından hem verilen kredilerin kullanımında, kooperatifler eliyle mesken edinmenin uzun zaman atması karşısında yeni bir sistemin doğru olacağı düşüncesindeyim..."

ÇALIŞANLARIN TALEPLERİNİ DİLLENDİRDİ

Sadece işçiler mi emeklilerin, kadınların günümüzde de çok tartışılan kreş sorunu da yer aldı Meclis'te: "Emekli sandığında geçen hizmetlerin İş Kanununda geçmiş gibi dikkate alınarak kıdem tazminatında değerlendirilmesiyle ilgili benim vermiş olduğum bir değişiklik teklifi komisyonda süresinde görüşülemediği için doğrudan gündeme alınmış; fakat henüz gerçekleşmemiştir. Kreş ve çocuk yuvalarının, çalışan işçilerin çocuklarına daha iyi bakabilmelerinin sağlanması bakımından vaat edilen

husus henüz yerine getirilememiştir. Ulusal bayram ve genel tatil günlerinde fazla çalışmalardan dolayı çalışma hayatında meydana gelen uyumsuzlukları giderecek İş Kanunu değişiklikleri henüz gerçekleşmemiştir..."

ÇALIŞANLARIN SESİ MECLİS'TE YÜKSELDİ

İşten çıkarılan emekçiler, mücadelemize göz dikenlere karşı başlatılan direnişler... Biraz önce okuduğunuz tüm satırlar ve dahası Meclis'te dillendirildi. Kimi zaman tartıştı rakipleri ile kimi zaman uzlaştı. Ama biri çıktı ve emekçinin, emeklinin yaşadığı sorunları anlattı, kadınları iş yaşamından koparan sisteme karşı çıktı. Peki, kimdi o? Mustafa Başoğlu...

İŞÇİNİN EMEĞİ YOK MECLİS'TE

Adalet Partisi sıralarından milletvekili olan Başoğlu, siyasi görüşü ne olursa olsun her zaman işçi sınıfının Meclis'teki sesi oldu. Sadece kendi iş kolundaki işçilerin hakkını da değil tüm emekçilerin alın terinin mücadelesini verdi. İşte konfederasyonumuz Genel Başkanı Ergün Atalay'ın da dikkat çektiği gerçek şu ki, 600 milletvekilinin olduğu bir Meclis'te bir tane işçi kökenli vekilimiz yok. Yumruklar konuşuyor Meclis'te ama işçi yok, işçinin sorunu yok, işçinin emeğinin adı yok.

Asgari ücret üzerinden yıl içinde ne çok tartışma yaşanıyor Meclis'te ama ne yazık ki asgari ücret ile geçinen ya da geçinmiş bir vekil yok. Emekli aylığı ile geçinmiyoruz diyoruz gözümüzü Meclis'ten çıkacak bir kanun teklifine dikiyoruz ancak emeklinin mutfağından anlayacak bir vekil yok. İşçinin alın terine göz diken kanun tekliflerine karşı çıkacak, işçi tulumu giymiş, madene inmiş, karayollarında zifti dökmüş, işçinin mutfağını bilen, işçi kökenli bir vekil olmalı Meclis'te.

Ergün Atalay: Sağlık-İş Türk-İş içinde hep öncü oldu

Konfederasyonumuz Türk-İş'in Genel Başkanı Ergün Atalay, hamuru iyi yoğrulmuş sendikamızın 63 yıllık geçmişini, "Sağlık-İş 63 evvel de şimdi de çalışma hayatına önemli katkılar sağladı" sözleri ile özetledi. Kurucu Genel Başkanımız Mustafa Başoğlu'nun yol arkadaşlarından olan Ergün Atalay, dergimizin bu özel sayısında iş kolumuzun dününe, bugününe ve geleceğine ilişkin sorularımızı yanıtladı.

"ÖMRÜNÜ İŞÇİLERİN HAKLARINA ADADI"

Soru: Sağlık-İş Sendikası bu yıl 63'üncü yaşına bastı. Neler söylersiniz?

Ergün Atalay: Mustafa Başoğlu, Sağlık-İş bunların ikisi bir marka. Mustafa ağabey çalışma hayatını önemli katkıları olan bir ağabeyimizdi. Sağlık İş'i anarken Mustafa ağabeyi anmadan olmaz. Mustafa ağabey ile kısa bir çalışma fırsatım oldu. Çalışma hayatı için Mustafa ağabey gibi isimlerin sayısının artması lazım. Her önemli olay da hep önde oldu Mustafa ağabey. Sağlık işçileri için mücadele etti, ömrünü işçilerin haklarına adadı.

"TÜRK-İŞ'İN SAĞLIK-İŞ'E İHTİYACI VAR"

Soru: Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası'nın konfederasyonunuz için önemi nedir? İş kolumuza ilişkin mesajlarınız nelerdir?

Ergün Atalay: Sağlık-İş Mustafa ağabey döneminde de çalışma hayatına önemli katkılar sağladı, bu dönemde de önemli katkılar sağlamaya devam ediyor. Şu anda Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası'nın başında bulunan kardeşimiz Hakan da bu bayrağı aşağıya düşürmemeye gayret ediyor. Sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin hakları için mücadelede hep önde oluyor. Başarılı işlere imza atıyor. İşçiler için daha ne yapabilirim kaygısını güden, onları düşünen kardeşlerimizden biri. Sağlık-İş çalışanları hep Türk-İş'in içinde önemli bir yerde oldu, öncü oldu. Pandemide önemli bir mücadele verdiler. Sağlık-İş o dönem kapı gibi işçilerin arkasında durdu. Çalışanların ağır çalışma koşulları için büyük mücadele etti. Taşeron ile mücadelede de yine Hakan kardeşim hep işçiler için çalıştı, didindi durdu. O yüzden Türk-İş'in Sağlık-İş'e ihtiyacı var. Sağlık İş-in de Türk-İş'e ihtiyacı var. İyi ki Sağlık-İş Türk-İş'in bünyesinde var olan bir sendikamız.

Hakan TOY

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası
Genel Başkan

Genel başkanımızdan yeni dönemin mücadele kodları Hakan Toy: Genç, dinamik kadrolarla gümbür gümbür sahadayız

Yaşadığı tayin sıkıntısının ardından başladı mücadelesi... Sağlık iş kolundaki işçi-memur ayrımı, işçilerin tayin hakkının olmaması bu mücadeleye atılmasında ve kurucu genel başkanımız Mustafa Başoğlu ile tanışmasına vesile oldu. Genel Başkanımız Hakan Toy... 1961 yılında temelleri sağlam atılan sendikamızın bugünkü öncüsü, Başoğlu ve mücadele arkadaşlarının sağlık ve sosyal hizmet işçisinin alın teri mücadelesini bıraktığı yerden devraldı. Taşeron ile mücadelede önemli rol oynadı, sağlık ve sosyal hizmet işçisinin sesi oldu. Gelin şimdi birlikte 63 yıllık mücadelenin bugünkü neferi olan Genel Başkanımız Hakan Toy'un sendikamızın dününü, bugünü ve yeni döneme ilişkin mesajlarını birlikte okuyalım...

Soru: Öncelikle Sağlık-İş deyince akla ilk gelen Mustafa Başoğlu. Kendisi ile birlikte çalışma fırsatınız oldu mu?

Hakan Toy: Mustafa Başoğlu 1961 yılında sağlık işçilerinin ihtiyacına binaen, sağlık işçileriyle bir sendika kurmuş ve sağlık işçilerinin iş kolunun ilk sendikası olarak da bilinir. Mustafa Başoğlu o dönemden son görevinin bitimine kadar ömrünü bu sendikaya adamıştır. Şu anda bizde ondan aldığımız emaneti en iyi seviyeye

çıkarmak için mücadele ediyoruz. 1997'de Nevşehir SSK Hastanesinde işçi olarak işe başladım. İlk işe başladığım dönemde Konya Selçuk Üniversitesi'nde örgün eğitim kazandım ama işçinin tayin hakkı yok denildi. Nevşehir SSK Hastanesi'nde o dönemde işçilere tayin izni verilmiyordu. Mustafa Başoğlu o dönemde bizzat ilgilenerek, kendisi ilgili makamlara giderek benim eğitim nedeni ile tayinimi yaptırdı ve Konya'ya gittim. Kafamda sendikacılık gibi bir hedef yoktu o zaman. Bu vesileyle sendikayla bir ilişkimiz oldu ve akabinde Konya'ya gider gitmez Konya Meram SSK Bölge Hastanesinde baş temsilci seçildim. Taşeron sisteminde çalışan arkadaşlarımıza yapılan ikinci sınıf insanlık dışı muameleye karşı onlara sahip çıkarak sorunları ile ilgilendim. Sonrasında yapılan ilk şube seçiminde şube başkan yardımcısı olarak seçildim. Yıl 2006 idi. Sendikamızın Malatya Turgut Özal Tıp Merkezindeki taşeron mücadelesinden etkilenerik, Konya Meram Eğitim Araştırma Hastanesinde kısa zamanda taşeron sisteminde çalışan arkadaşlarımızın yüzlercesini üye yaparak Konya'da taşeron mücadelesinin ateşini yaktık. Başoğlu ile de yüz yüze daha çok görüşme fırsatımız oldu. 2010 yılında şube

başkanı seçildiğimde Mustafa Başoğlu'nun son dönemiydi. Birçok ilimizle birlikte Konya'da da taşeron mücadelesi verirken çok desteğini gördük. Vefat ettiği zamana kadar sürekli telefonla görüşürdük. Yani Mustafa Başoğlu'nun bizim, şahsımın, tüm arkadaşlarımla ve sendikamızın üzerinde büyük bir emeği var, bizim de ona karşı bir vefamız var.

BAŞOĞLU'NUN İŞÇİ-MEMUR AYRIMI MÜCADELESİ...

Soru: Başoğlu'nun mücadelesinde en önemli gündemlerinden biri işçi-memur ayrımı...

Hakan Toy: 70'li yıllarda kamu hastanelerindeki sağlık işçileri zor şartlarda çalışmakta idi. İşçilere bir hak verilirse siz memursunuz deniyor, memura bir hak verilirse siz işçisiniz deniyor. Sağlık işçileri D Cetveli diye bir sistemde çalıştırılıyorlardı, yani geçtiğimiz dönemlerin taşeron sisteminden daha kötü. Ne izin hakkı oluyor, ne iş kanununa tabi çalışıyorlar. Bazen işe geç kalırsınız korkusuyla hastanelerde bodrumlarda yatıyorlar. Başoğlu, bu ayrıma karşı Meclis önünde merdivenlerde tek başına tam üç gün oturma eylemi yapıyor. Sonrasında Türk-İş'in gündemine ve hükümetlerin gündemine getirmeyi başarıyor. Sonuç olarak o mücadele sonrasında D Cetvelinde çalışan, hiçbir hakkı olmayan sağlık işçileri bir toplu sözleşme düzenine giriyor. Sağlık Bakanlığı'nda şu anda uygulanan sözleşmenin temeli o gün atılıyor. Tabii sorunlar bitmiyor, akabinde 2000'li yıllarda daha hızlı yayılan taşeron sistemi var. Taşeron sisteminde yine Mustafa Başoğlu bu konuya tüm iş kollarında olmasına rağmen ilk olarak sağlık iş kolunda mücadele başlatıyor.

"TAŞERONDA ÇALIŞANLARI YÜK GÖRMEDİK"

Soru: Taşeron sistem ile mücadele deyince akl

gelen isimlerden birisiniz. O dönem Türk-İş ile birlikte de birçok toplantıya katıldığınızı biliyoruz. Biraz bahseder misiniz?

Hakan Toy: Sendikamızın 1999 yılında başlattığı taşerona karşı mücadele 2010'lu yıllarda tekrar ivme kazanarak birçok ilde İzmir, İstanbul, Konya, Ankara, Samsun, Trabzon, Diyarbakır gibi bölgelerde taşeron işçilerin örgütlenme çalışmalarına hız verilmiştir. O tarihe baktığımız zaman bazı sendikalar taşeron işçileri sadece sayılarını artırmak için üye yaptı ancak biz sözleşme çıkarıp işçilere sözleşmeler ile kazanılan hakların ödemelerini dava yolu ile yaptık. 2010 yılından sonra daha fazla taşeron sözleşmeleri çıkarttık. Örneğin; Konya'da ben 2006'da şube başkan yardımcısıyken 2008'de üyelik yapmaya başladık. Şubemizin sayısı 75'lere düşmüştü ve sonrasında sayıyı 500'lere çıkardık. Konya'da dört dönem sözleşme yaptık, dört dönemin karşılığında da bunları dava yoluyla işçilerimize kazandırdık. İzmir Dokuz Eylül'de de 900'ün üzerinde taşeron işçi sözleşme düzenine geçti. O dönemde Yol-İş Sendikası da bir taşeron mücadelesi başlattı. Kurumun mevcut sözleşmesinin uygulanması yönünde bir yol haritası çizdiler ve uzun süren yargı süreci sonunda on binlerce işçi işe başladığı günden itibaren kurumun kadrolu işçisi oldu. Biz de birçok ilimizde taşeron ihalelerine karşı muvazaa davaları açtık, sadece sözleşmeyle de yetinmedik. Ve muvazaa davaları sonucunda da bir farkındalık oluştu. Bazı sendikaların 'taşeronla uğraşamayız' dediği dönemde biz 1999'lardan beri aralıksız bu mücadeleleri verdik. Akabinde dediğim gibi işler kolaylaştıktan sonra, bütün yükü kamu aldıktan sonra, bu işin sonu kadroya doğru gidiyordu ama kadronun şekillenmesi önemliydi.

TAŞERON MÜCADELESİ SONRASI KAZANILAN HAKLAR

Soru: Sizin de mücadeleniz sonrasında o dönem sağlık ve sosyal hizmet işçisi net olarak ne kazandı?

Hakan Toy: Türk-İş Başkanımız Ergün Atalay'ın bizzat katkıları ile kadro süreci başladı, o mücadeleler sonrasında da kadro geldi. Öncesinde hep söylüyordum işçi 2 tutanak 2 dudak arasında çalışıyordu. İş güvencesi yoktu. Birinci öncelik iş güvencesi kazandık. Sonrasında kamu çerçeveye dahil olmaları, insanca yaşayacakları bir ücretin olması. Bu süreç kolay olmadı. Bundan sonraki süreçte de şu anda eski kadrolu işçilerle, yeni kadrolu işçilerin taban ücretinde bir fark kalmadı. Yaptığımız mücadelelerde kadrolu işçi taşeron işçi ayrımı yapmadan hatta yıllarca aidat almadan işçilerimize hizmet götürdük. Bu mücadelede bizim keşke dediğimiz bir husus var tabii.

Tüm iş kollarında bu mücadele yapılsaydı bence 696 KHK değil de kara yolları mücadelesi gibi olurdu ve tüm işçiler böylece ayrımsız kadroya geçerdik. Yaptığımız mücadeleler neticesinde 2010'dan sonra sendikamızda bir üye sayısı artışı oldu. 5 binlerden 18 binlere geldik. 2019 yılı biz görevi aldığımızda 18 bin bandında üyemiz vardı. Aیدatlı sayımız 1200 bandındaydı. Diğer iş kollarında 10 bin-15 bin taşeron işçi kadroya geçerken bizim iş kolumuzda yaklaşık 150 bin kişi kadroya geçti. Bu 150 bini büyük pasta olarak gören sendikalar ne yaptılar? İşte o dönemdeki kararları kendilerine göre dizayn ederek 2019 yılında elimizdeki yetkileri bir şekilde gasp ettiler. Velhasıl Başoğlu'nun başlattığı taşeron köle sistemine karşı mücadeleyi biz de devraldığımız dönemden itibaren en üst seviyede devam ettirdik. Biz bunu yaparken hiçbir ayırım gözetmeksizin, gelir getirir, yük getirir düşünmeden hatta iş kolumuzda olmayan yani sağlık işi yapıp da yardımcı iş kolunda olanlar için de mücadele verdik.

“SENDİKANIN İKİNCİ DOĞUŞU 2019 YILIDIR”

Soru: Şimdi yeni bir dönem ve bu döneme ilişkin sağlık ve sosyal hizmet işçilerini neler bekliyor, nasıl he-

defleriniz var? Yol haritanız nedir?

Hakan Toy: 2019, kamu iş yerlerinde neredeyse hiç yetkili iş yeri kalmayan sendikamızın kısa zamanda onlarca kamu iş yerinde yetkiler alarak üye sayımızı 50 binlere, aidatlı üye sayımızı 30 binlere çıkarmamız yeniden doğuşun başlangıcı olmuştur.

Biz sendikal mücadeleye şöyle bakıyoruz; mücadelemiz sadece üye sayımızı arttırmak değil, mesele bizim hayatına dokunduğumuz iş kolumuzdaki işçi sayısını arttırmak. Bu bağlamda amacımız hem kamuda hem de özel sektörde sözleşmeler yapabilmektir. Hedeflerimiz doğrultusunda; Genel Sekreterimiz Adem Sarıçoban'ın koordinasyonunda, yeni kurduğumuz uzman kadrolarımız ile kamu işçilerinin dışında özel sektörde, özel hastanelerde,

kamu hastanelerindeki ve şehir hastanelerindeki taşeron sisteminde çalışan arkadaşlarımıza ulaştık ve onlarca iş yerinde yetkiler aldık. Daha fazla işçimize ulaşmak istiyoruz. Özel sektörde işverenin 2 dudağı 2 tutanağı arasında, geleceğinden emin olmadan asgari ücrete mahkûm edilmiş çalışan emekçilerimiz var. Bizim özel sektörde elimizi uzatmamızı bekleyen 450 bine yakın özel sektör işçisine ulaşmamız gerekiyor.

Aslında 04-05 Kasım 2023'te yaptığımız genel

kurulumuzda aldığımız kararlar ile sendikamızın yeni vizyonunu şekillendirdik. Aldığımız kararlar ile özel sektör örgütlenmemizde uluslararası sendikalardan destek almak için askıya alınan üyeliklerimizi aktif hale getirdik ve yeni üyelikler yaptık, akademik sendikacılık yapmak, sendikamızın geleceğini şekillendirmek için yeni adımlar attık. Yayından kalkan Yeni Adım dergimizi e-dergi olarak yayın hayatına tekrar kazandırdık. Sendikamız bünyesinde Türkiye Sağlık-İş Araştırma ve Geliştirme Merkezi Türsam'ı kurduk. Sendikacılığa gönül vermiş, genç işçi arkadaşlarımızı yetiştirmek üzere emek akademisini kurduk. 2019 itibari ile aslında hep beraber yeni bir dönemi başlattık. Bu nedenle sendikamızın ikinci doğuşu 2019'dur.

“KADIN İŞÇİLER BASKILARA DAHA DİRENÇLİ”

Soru: İş kolumuzun yarısını kadınlar oluşturuyor. Kadın çalışanlara yönelik sendikamız hangi adımları atıyor?

Hakan Toy: Yeni dönemde kadın komisyonlarını oluşturarak tüm şubelerimizde aktif çalışmalarımıza başladık. Kadın çalışanların sendikal mücadeleye katılımını sağladık. Başta kadın çalışanlarımız olmak üzere, insani çalışma şartlarını oluşturmak için sendikamız birçok yasa değişikliği teklifini hazırlayarak meclise intikal ettirmiştir. Bunlar “haftalık 40 saat çalışma süresi, doğum sonrası ücretsiz izin süresi, süt emzirme izni süresi, refakat izin süreleri” ve bizim için olmazsa olmaz olan sağlıkta grev hakkının getirilmesi gibi yasa değişikliği tekliflerimizin tabikini yapıyoruz.

Sendikamızda kadın emekçilerin sendikal mücadeleye katılımını destekliyoruz. Ben yine iddiayla söylüyorum şu anda tüm sendikalar içerisinde en fazla kadın yönetici bizde var. Bunun zorlukları var mı? Var ama kadın emekçileri öteleyemeyiz. Çünkü şunu gördük, örgütlenmenin en zor zamanlarında kadınların aidiyet duygusu daha fazla, her türlü baskıya rağmen sendikasını terk etmiyorlar.

Soru: Sendikal mücadelede kadınların öncülüğüne dikkat çektiniz. Buna ilişkin bir anınız var mı?

Hakan Toy: 2015 yılında Konya şubede idim, o zaman genel başkan vekili ve şube başkanı idim. Bir kadın işçiyle yaşadığım bir anımı anlatayım. Konya Eğitim Araştırma Hastanesinde dört dönem taşeron işçilerimize YHK'dan sözleşmeler çıkarttık. O dönemde asgari ücret 500 lira iken üyelerimize 8 bin lira civarında yargı yolu ile sözleşme farkları aldık. Bu kazanımlardan rahatsız olan işverenler sendikal baskılara başlayıp üyelerimizi alenen

Hak-İşe yönlendirmeye başladılar. Bir kadın işçi beni aradı, işveren vekili eşini aramış “sendikasını değiştirsin yoksa işinden olur” demiş, eşi de idarenin istediği sendikaya üye olacaksın diye baskı yapıyormuş. “Başkanım ben sendikama vefasızlık yapmayacağım. Evden ayrıldım, babamın evine gittim. 2 aydır evime gitmiyorum. Boşansam da sendikamdan vazgeçmeyeceğim” dedi. Hâlâ bizim üyemiz o kadın işçi. Bakın burada kadın işçinin direnişinden bahsediyorum. Onun için kadın çalışanların özellikle temsilci-yönetici vasfıyla sağladıkları katkılar sayesinde sendikamız büyüdü ve büyümeye devam edecektir.

Biz, kadın işçilerimiz başta olmak üzere sağlık ve sosyal hizmet iş kolundaki tüm emekçilerimiz için, Genel Merkezimiz olarak sahada ve bölgelerde, temsilciler kurulu, eğitim çalışmaları ve sendikal faaliyetlerin yerinde yapılmasının önemli olduğunu düşünüyoruz. Az olsun benim olsun yerine çok olsun bizim olsun, ben yaptım ben başardım yerine, biz yaptık beraber başardık ilkesiyle tüm çalışanlarımız ile insanca yaşayacağımız ücret ve çalışma şartlarını sağlayana kadar bu onurlu emek mücadelemiz devam edecektir. Birlikte çalışacağız birlikte başaracağız. Dergimiz aracılığıyla sendikamızın kuruluşunun 63. yılını kutluyor, bu vesilesiyle sağlık ve sosyal hizmet işçilerimizi şahsım ve yönetim kurulum adına en kalbi duygularıyla selamlıyorum.

Adem SARIÇOBAN

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası
Genel Sekreter

Örgütlenme adımlarında yeni rota Adem Sariçoban: Sadece kamuda değil özel sağlık ve sosyal hizmet sektöründe de örgütlenme çalışmalarımız sürüyor

Sendikamız Genel Sekreteri Adem Sariçoban ile 1961 yılında başlayan örgütlenme mücadelemizin dününü, bugününü ve bu mücadelenin yeni dönem rotasını konuştuk. Örgütlenme ağını anlatan genel sekreterimiz, sendikamızı ön plana çıkaran en önemli noktalardan birinin de kadın işçilerin çalışma koşullarının iyileşmesine yönelik atılan adımlar olduğunu söyledi. Toplumun vicdanını sızlatan Yenidoğan Çetesi'nin sağlıkta özelleştirmenin sonucu olduğunun altını çizen Genel Sekreterimiz Adem Sariçoban, bu konuda önemli açıklamalar yaptı.

Adem Sariçoban: 1961 yılında sendikamızın kuruluş amacı neyse bizim de göreve geldiğimiz günden bugüne amacımız odur. Yani güvencesiz işçiliğe karşı mücadele. Tek kurtuluş var, o da işçilerin örgütlenmesi. Göreve ilk geldiğimizde daha merkezi bir yönetim şekli vardı. Biz bu yönetim şeklinin üyelik yapma aşamasında doğru olmadığını düşündük ve işçilerin daha fazla yanında olan yani tek başına Ankara merkezli bir yönetim yerine örgütlenme aşamalarında şubelerimizin aktif olduğu bir yöntemle etkimizi arttırmayı hedefledik. Özellikle büyükşehirleri de kapsayacak bir şube yapısı öngördük. Şube sayımızı artırarak hedefimiz için büyük bir adım attık. Aslında şu anki hedefimiz, sendikamızı geçmişteki daha monoton bir yapıdan kurtararak daha mücadeleci bir çizgiye çekmek. Bu şekilde sendikanın bütün mekanizmaları, mücadele ederek örgütlenmeyi sağlayacaktır. İşçileri ziyaret eden, sorunlarını dinleyen, dertlerini dert edinen, aynı zamanda yol gösteren, mücadele bilgisini ve sendikal birikimini aktaran bir yapıya dönmeyi hedefli-

Soru: Genel başkanımız, "Daha çok sahada olacağız" dedi. Bu açıklama, yeni dönemde yeni bir örgütlenme anlayışı olarak mı algılanmalı? Şubelerimize yeni şubeler eklendi. Örgütlenmede nasıl bir yol haritası var?

yoruz. Hakan Başkan bilgi işlem personeli idi buraya geldiğinde. Ben taşerondan buraya geldim. Bütün yöneticilerimiz sağlık ve sosyal hizmet işçisi ve sahayı bilen insanlar. Daha genç, daha dinamik ve daha mücadeleci kadrolarla yolumuzda emin adımlarla ilerliyoruz.

SADECE KAMUDA DEĞİL ÖZELDE DE ÖRGÜTLÜ MÜCADELEYİ BÜYÜTÜYÜRÜZ

Soru: Uluslararası sendika arenasında da sıkça sendikamızın faaliyetleri yer alıyor. Bu sendikalara üye olmanın Türkiye'deki sendikalar açısından bu alanda bulunmanın önemi nedir? Neden Türkiye Sağlık-İş Sendikası bu sendikalarla ortak çalışmalar yapıyor?

Adem Sarıçoban: Uluslararası sendikalarla Türkiye'de eğitim yapmış başka bir sendika yok. Biz uluslararası sendikalarla birlikte yaptığımız eğitimlerde diğer ülkelerdeki işçi sınıfının verdiği mücadeleleri ve deneyimleri üyelerimiz ile paylaşıyoruz. Yani Almanya'daki işçi nasıl bir yöntem ile mücadele ediyor? Arnautluk'taki işçi hangi mücadele sonucunda başarı elde etmiş? Bu deneyimi şubelerimizle paylaşmaya çalışıyoruz, yine UNI Global Union ve EPSU üyeleriyle beraber Avrupa'daki örgütlenme modellerini tartışıyoruz. Kendi işçilerimizi, şube başkanlarımızı ve örgütlülüğümüzü buraya hazırlıyoruz. Biz uluslararası bir yapıya hazırlanmaya çalışıyoruz. Bunun iki amacı var: Mevcudu daha hızlı revize etmek ve iş kolumuzda olan 750 bin sağlık ve sosyal hizmet emekçilerini örgütlemek. Bizim vizyonumuz geniş, hedefimiz büyük. Biz, sadece kamudaki 250-300 bin işçiyi örgütleyelim demiyoruz. Bunları da yapacağız ama bunun yanı sıra bugün daha kadroya geçememiş olan ve hâlâ taşeronda çalışmakta olan işçilerimizin örgütlenmesi için çaba harcıyoruz. Bir diğer yandan da hâlâ ülkemizde iş kolumuz için örgütlülük oranı %1 bile olmayan özel sektördeki işçilerin örgütlülüğü için mücadeleden bahsediyoruz. Dolayısı ile sendikamız hem kamu sendikacılığını hem de özel sektör sendikacılığında öne çıkacak. Uluslararası sendikalar ile iş birliğini artırmak da bu hedefler için bir yol. Artık sermaye, çok uluslu. Birçok hastane, holdingler yabancı ortaklı. Bizim de uluslararası sendikalarla iş yapmamız zorunlu. Bu iş birliği iş yerindeki işçileri daha iyi, daha yakından tanımak ve mücadeleye hazırlamak için seçtiğimiz yöntemler arasında öncelikli sırada yer alıyor. 4-5 yılda yapılan bu atılımla üye sayımızı da ciddi oranda artırdık. Kadın işçiler için yaptığımız titiz çalışmalarımız da yine kıymetli bir yerde duruyor. Kadın komisyonumuzun kurulması tek başına yetmez diye düşünerek bu alan üzerine denemeler yazdık, bültenler çıkardık.

Kadın temsilcilerimizin ve delegelerimizin sayısının artması da bu vizyonumuzun bir parçası.

“KADIN İŞÇİLERİMİZ İÇİN SÖZLEŞMELERE ÖZEL MADDELER EKLEDİK”

Soru: Kadın işçilerin haklarına sürekli atıflar yapıyorsunuz. Bugüne kadar kadın işçilerin hakları noktasında sözleşmelerimizde hangi adımlar atıldı?

Adem Sarıçoban: Sözleşmelerimizde uzun süre kadın işçiler ile ilgili özel bir madde yoktu. Ancak son iki sözleşmemizde kadın çalışanlarla ilgili 4-5 tane geçmiş olan maddemiz var. Daha Türkiye'de hiçbir sendika ILO 190'ı ağzına almaz iken biz kitapçık bastık. Biz kadına her türlü şiddetin karşısında olduğumuz gibi iş yerinde de kadına şiddet ve tacizin iş sağlığı ve güvenliği boyutunda değerlendirilmesi gerektiğini savunuyoruz. O yüzden de bugün kadın kitleleri ile bağımız daha da güçlendi. Yine, memur arkadaşlarımızın çocukları 3 saat emziriliyor ise işçinin çocuğu da 3 saat emzirilmeli dedik. “Eğer gerçekten bir bebek için emzirme süresi bir buçuk saat yeterli ise neden memurların çocuğu için bu süre 3 saat?” diyerek yola çıktığımız bu mücadelede, birçok iş yerinde imzaladığımız toplu iş sözleşmelerinde kadın işçilerimizin hakkını aldık. Yine “doğum sonrası kadın istihdamının artmasının yolu nedir?” diyerek iş yerlerinde ücretsiz kreşlerin açılması, çalışma şartlarının düzenlenmesi için afımlar attık. Kadın işçi doğum yapıyor ve 6 ay sonra gece mesaisine başlıyor. Ama memur için bu süreç iki yıla kadar ötelenabiliyor. Çocuğun anneye ihtiyacı var. O yüzden biz gece nöbet sürelerini 24 aya çıkararak anne ve bebekleri için bir hak daha kazanmış olduk. Her alanda kadın çalışanların ve tüm işçilerin hakları için mücadele ediyoruz, etmeye devam edeceğiz.

Soru: Başarı formülünü nasıl tanımlıyorsunuz?

Adem Sarıçoban: Siz başarılı iseniz bu başarının nedeni işçilerle kurulan bağıdır. Başarılı olduğumuz tüm şubelerimizde işçilerle kurulan bağın ne kadar kıymetli olduğunu görüyoruz. Başarısız olduğumuz yerlere baktığımızda işçilerle bağ kurmayan, işçilere yukarıdan bakan ve kendisini her şeyin üzerinde tarif eden bir zihniyetin hakim olduğunu görüyoruz. Biz doğru olan bakış açısının sendikamıza yayılması için eğitimler, paneller, çalışmalar yaparak ve yeni şubeler açarak birçok yol deniyoruz. Hedefimiz de buradaki örgütsüz yüz binlerce işçiyi sendikamız çatısı altında örgütlemek. Sıradan sendikacı için tehlikeli bir iş yapıyoruz. Genellikle sendikalar gereğinden fazla büyümeyi tercih etmez. Neden? Çünkü büyümek yöneticilerin koltuklarını sağlamlaştırılmaz, aksine çalışmayanlarınkini sallar. Ama biz kendimize güveniyoruz ve büyüdükçe daha fazla sorumluluk alıyoruz. Kendimizi geliştirme, işçiye güvenme konusunda çok kararlıyız.

“YENİDOĞAN ÇETESİ SAĞLIĞI ÖZELLEŞTİRMENİN SONUCU”

Soru: Sağlık iş kolunun ne kadar hassas olduğunu biliyoruz. Yenidoğan Çetesi olarak basına yansıyan olayı da sendikamızın yakından takip ettiği gündemlerden biri. Bu ve buna benzer olayları nasıl değerlendiriyorsunuz?

Adem Sarıçoban: Türkiye’de sağlıkta özelleşme ilk 1995 yıllarında başladı. “Devlet tuvalet mi temizleyecek? Devlet yemek mi yapacak?” denildi. Sağlık sektörü 2000’den sonra ise ciddi bir hızla özelleştirildi. Sağlıkta özelleştirme aslında ölüm demekti. O gün de özelleştirmeye karşı çıktık bugün de karşı çıkıyoruz. Bu işler kamu eliyle yürütülmeli. Malesef 2000 yıllarının başında taşeronlaştırılan sağlık sistemi 2018 yılında taşeronla kadro ile rahatladı diye düşündük ama bugün gördük ki daha acı tablo ile karşı karşıyayız. Aslında kamu tekrar taşeronun daha gerisine giderek özelleştirme ile burun buruna. Bugün aslında bölüm bölüm tüm kamu hastaneleri özelleştiriliyor. Şu anda, görüntüleme merkezleri ayrı bir şirkette, laboratuvarlar bir şirkette, yoğun bakımlar

farklı şirketlerde... Pandeminin bize şunu öğretmesi lazımdı: Salgın hiç ayırım yapmadı. Taşeron işçiyi de öldürdü profesörü de, kadrolu işçiyi de öldürdü, memuru da öldürdü, zengini de. Burada tek kurtarıcı vardı, bu kurtarıcı da alkışlanan sağlık işçileri, sosyal hizmet işçileriydi. Onlar canı pahasına çalıştı. Kendi çocuklarından vazgeçerek başkalarının çocukları için çalıştı. Biz başkalarının yaşamı için kendi yaşamımızdan vazgeçenleriz. Konfederasyon Genel Başkanımız Ergün Atalay diyor ya, “Bu dünyaya yorgun geldik, yorgun gidiyoruz” diye. Biz bu dünyaya başkasının hayatını kurtarmaya geldik ve öyle de öleceğiz gibi duruyor. Şimdi Yenidoğan Çetesi meselesinin bir özelleştirme meselesi olduğunu düşünüyorum. İkincisi denetimsizlik ve örgütsüzlük. Biz örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılın derken bize farklı baktılar. İşte biz örgütlülüğün önemini anlatırken bu tür sıkıntıların azalacağını da biliyoruz. Örgütlü hiçbir iş yerinde çocuk ölümlü yaşanmaz, vergi kaçırılmaz, insanlar kural dışı çalışmaz. Bizim çağrımız şu, tüm failer mevki ve görevi ne olursa olsun en ağır şekilde cezalandırılmalı.

“DENETİM VE ÖRGÜTLENME SAĞLANMALI”

Soru: Peki, çözüm noktasında atılacak somut adımlar ne olmalı?

Adem Sarıçoban: İvedilikle bu hastaneler kamulaştırılmalı. Mevcut özel hastanelerde de denetimler artırılmalı ve örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılmalı. Aynı zamanda büyük holdinglerin yan kuruluşlarının, inşaat firması sahiplerinin, müteahhitlerin sahibi olduğu hastaneler var. Sağlık ile hiçbir ilgisi olmayan, hastayı müşteri olarak gören zihniyetten uzaklaşmamız lazım. Biz, sermaye düşmanlığı yapmıyoruz. Tüm canlıların sağlığı için çalışan kuruluşlardaki hizmet, kamu eliyle ve kâr hırsı güdülmeden yapılmalı. Para uğruna daha bir günlük çocukların ölümüne neden olunuyor. Burada iki suçlu var: Birincisi bunu yapanlar, ikincisi ise bunu denetlemeyenler. Sağlık alanı başta olmak üzere tüm alanlardaki örgütlenmenin önündeki engeller kaldırılmalı, sendikalar sözleşme yapmalı ve denetim görevi üstlenmeli. Bulduğumuz iş kolu hassas. Sosyal hizmet işçileri için de aynı şey geçerli. Yenidoğan bebeklere, engellilere, yaşlılara, hastalara bakan üyelerin olduğu sendikamız. Bakın özel kuruluşlarda bugün işçi maaşları asgari ücretin bir tık üzerinde. Bugün 4 yıllık üniversite mezunu bir hemşirenin maaşı 20-22 bin lira. Bu kadar acımasız ve köleliğin yoğun olduğu bir iş kolundan bahsediyoruz. Bu düzeni kabul etmiyoruz ve düzeltilmesi için de örgütlenmenin önemine bir kez daha vurgu yapıyoruz.

Vedat Bilgin: Nerede özgürlük mücadelesi varsa Başoğlu oradaydı

“Özgürlük mücadelesi nerede ise Mustafa Başoğlu hep orada oldu...” Bu sözlerle Kurucu ve Onursal Genel Başkanımız Mustafa Başoğlu’nun dünya bakışını özledi. Onursal Genel Başkanımız Mustafa Başoğlu’nu yakından tanıyan isimlerden biri de eski Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Bilgin. Türk-İş’te yıllarca görev alan, Cumhurbaşkanlığı Sosyal Politikalar Kurulu Başkan Vekilliği, Cumhurbaşkanı Başdanışmanı ve son olarak Ak Parti Ankara Milletvekili olarak siyasi arenada çalışmalarını sürdüren Bilgin, 63’üncü kuruluş yıl dönümümüze ilişkin sorularımızı yanıtladı. Türk sendikacılık tarihine adını altın harflerle yazdıran Başoğlu’nun, 1980 darbesi sonrası Kenan Evren hükümetine karşı meydan okuyan sözlerini, işçi hareketlerindeki rolünü uzun uzun anlattı. İşte Bilgin’in önemli mesajlar verdiği o röportaj...

Seda Akyüz Taşdemir

Soru: Sendikamız 9 Aralık’ta 63 yaşına girdi. 63 yıllık geçmişten, tecrübeden gelen sendikamızın Kurucu Genel Başkanı Mustafa Başoğlu’nu yakından tanıyan isimlerden birisiniz. Kendisi ile nasıl tanıştınız, Başoğlu’nun sendikacılık tarihindeki yer nedir?

Vedat Bilgin: Mustafa Başoğlu’nu üniversite öğrencisi iken o zaman gençlik dergilerinde yazılar yazıyordum. Sendikal hareketi o dönem takip ederdim. O yıllarda 1971 askeri müdahalesinden sonra bir işçi memur ayrımı çıkmıştı. Bağkur, SSK ve emekli sandığı var şu an, o zaman SSK ayrı bir yapı idi ve işçilerin sosyal güvenlik sistemi, sağlık sistemi ile ilgilenen bir kurumdu. SSK çalışanlarını işçi ve memur diye ayırdılar. Bu mücadelede tanıdım Mustafa Başoğlu’nu. Çünkü Mustafa Başoğlu bunun ayrılmaması gerektiğini söylüyordu. Çünkü SSK’da çalışanların büyük kısmının fiziksel olarak emek harcayan insanlar olduğunu, masa başı iş yapanların çok az olduğunu, onların daha önce memur olarak çalıştığını söylüyordu. O mücadelenin içinde tanıdım Başoğlu’nu. Ama giyaben henüz yüz yüze tanışmamıştım. Sonra takip ettim, bir dönem milletvekil-

liği var. O zamanki yasalara göre hem milletvekili hem de sendika başkanı olmak mümkündü. Başoğlu da bunlardan biriydi. Adalet Partisi’nde milletvekiliydi. Adalet Partisi Türkiye’de demokratikleşme sürecinde başak rol oynamış olan Demokrat Parti’nin devamı niteliğindedeydi. Başoğlu da bu parti de rol aldı. Tabii, Başoğlu’nun Adalet Partisi’nde yer alması Türk-İş’in içinde ve dışında bazı sendikacılar tarafından eleştiriliyordu. Başoğlu’nun, Adalet Partisi Türkiye’nin demokratikleşme sürecine Demokrat Parti’den sonra katkı yapan parti olduğu için ben buradayım tarzında yaklaşımı vardı. Ben Başoğlu’nun bu mücadelecilik karakterini önemli buluyordum. Sonra Başoğlu ile tesadüfen karşılaştım. 12 Eylül gelmişti. Bütün sendikal hareket engellenmiş, haklar geriye gitmiş... Fakat bütün bunları yaparken askeri cunta yönetimi Türk-İş’e ve sendikacılar elma şekeri diyebileceğimiz bir şey verdi. Türk-İş eski Genel Sekreteri Sadık Şide’yi Çalışma Bakanı yaptı. Cunta yönetimi kendisini işçi hareketi mevzu olduğunda ‘Biz işçi sendikasının başkanını bakan yaptık’ diye kendini savunuyordu.

“DEMOKRASİ KURUMLARINDAN BİRİ DE TÜRK-İŞ”

Tahmin ediyorum 1982-1983 yılları olması lazım. Ankara’da bir gazeteci arkadaşıma gitmiştim. Ofisinde Mustafa Başoğlu ile karşılaştım. Mustafa bey ile röportaj yapıyordu Yankı Dergisi. Takip ettiğim için Mustafa beyi merak ediyordum, tanışmak istiyordum. Röportajı yapacak arkadaş ‘dinleyebilirsin’ diyerek beni de davet etti görüşmeye. İçeriye girdim Mustafa bey ile merhabalaştık. Ben oturdum onlar röportaja devam etti. Ben o zaman üniversitede asistanım. Mustafa bey bu kadar işçi hareketi ile ilgili bilgi sahibi olmama şaşırı. Türk-İş Demokrat Parti sürecinde kurulmuş bir konfederasyon. Demokrasinin kurumlarından biri de Türk-İş’tir Türkiye’de. Ama Türk-İş zaman zaman Sadık Şide örneğinde de olduğu gibi demokrasi karşıtı antidemokratik hareketlerin içinde çeşitli unsurları ile yer almıştır. 28 Şubat’ta da öyle olmuştu. Mustafa Başoğlu ile o röportaj sonrası uzun bir sohbet etme fırsatım oldu. Tavrı şu idi Başoğlu’nun, ‘Bir cunta hükümetine işçi sendikaları konfederasyonu genel sekreter veremez. Bu ayıptır, utanç vericidir. Türk sendikacılık tarihi açısından’ gibi çok açık bir beyanı olmuştu. Radikal bir açıklamaydı. Neden radikal? Çünkü o dönem Kenan Evren Cumhurbaşkanı idi. Sokaktan adam alıyorlar nereye gittiği belli olmuyordu. Böyle bir dönemdi. İşte böyle bir dönemde Mustafa Başoğlu, meydan okuyan ‘Türk demokrasisine vurulan bir darbedir’ sözleri ile çıkış yaptı. Başoğlu’nun hem demokrasiyi savunan tutumu, hem de işçi hareketinin demokrasinin yanında olması gerektiğine yönelik sağ duyulu tavır alması beni çok etkilemişti. Zaten Başoğlu’na sempati vardı, bu defa bu kanaatim netleşti. Sonra beni davet etti. O gün başlayan dostluğumuz devam etti.

Mustafa Başoğlu Türk sendikacılık hareketinde sadece Sağlık İş’te değil Türk sendikacılığında da özel yeri

var. 12 Eylül’e karşı açık mücadele yürütmüş sendikacıdır. Türk-İş’in genel eğitim sekreteri idi ve beni davet etti. ‘Hocam 12 Eylül darbesinden çıkışta bir demokrasi ve emek eğitim programı yapacağız’ dedi. Türk-İş kolejinde sendikacılık, emek ve demokrasi konulu bir eğitim programı hazırladım. Başoğlu bunu çeşitli eylemlerle demokrasiye dönüş mitingleri şeklinde emekçilerin rol üstlenmesi konusunda da bir emeği vardır.

SORU: Başoğlu’nu tanıyanlar, sadece kendi sendikasının, konfederasyonunun eylemlerine değil, rakip sendikaların eylemlerine de kimi zaman destek verdiği belirtiliyor...

Vedat Bilgin: Özgürlük mücadelesi nerede varsa Başoğlu hep orada oldu. 28 Şubat sürecinde özgürlükleri savundu. Okula alınmayan kız çocuklarının yanında durdu, başı açıklar alınmadığında da tavır aldı. Mustafa beyin esas kimliğinin demokrat bir kimlik olduğunu, inançlı, mücadeleci bir insan olduğunu biliyorum. Yeni dönem sendikacılarının hepsini söyleyemem ama genel olarak sendikacılığa baktığımızda hızlı şekilde demokrasi içinde emeğin hukukunu savunma çizgisinden epeyce uzaklaştığını düşünüyorum.

Soru: Uzun bir yoldan geliyor Sağlık-İş Sendikası ve geniş kitleye hitap ediyor. Ama iş kolunda sorunlar var. Siz Çalışma Bakanlığı da yaptınız. Örgütlenme önünde engeller var. Neler söylersiniz?

Vedat Bilgin: Sağlık sektöründeki problemleri şöyle tanımlayabiliriz. Sağlık sektöründe işçilerin memur sayılması hâlâ bir problem. Orada fiziklen iş yapan, hastayı taşıyan da hastaya hizmet eden de işçi. Fiziklen hizmet üreten insanların memur sayılması felaket bir şeydir. Bu zaman zaman memur sendikaların örgütlenmesine imkân verdi ama meseleye oradan bakamayız.

“YOLSUZLUK YAPAN ÖZEL HASTANELERİ KAPATTIM”

Dolayısı ile bu konuda bakışım hangi görevde olursam olayım aynıdır. Sağlık sektörünün özel sektöre açılmasından sonra özel sektörde olağanüstü bir şekilde sağlık kuruluşlarının gelişmesi ortaya çıktı. Adeta bir piyasa bir ağırlık oluşturdular. Balon gibi şiştiler. Hastane zincirleri oluştu. Sektörün içine girince fark ettim. Bunların önemli kısmı kamu kaynaklarını kullanarak yani SGK’nın

bunlara verdiği sağlık hizmetine ödeme yaparak bu sektörün devlet üzerinden büyüdüğünü fark ettik. Kamunun kaynakları işin içinde. Orada ciddi bir sorun var. Bu işi istismar eden hastanelere karşı bakan olduğum dönemde ciddi cezalar uyguladım. Yolsuzluk yapan hastaneleri kapattım. Ama maalesef Türkiye’de felaket bir düzen kurulmuş. Belli ki kurumsal bir istismar. Ben epeyce mücadele ettim. Çok yolsuzluk dosyasını savcılığa ilettim. Baş edebildiniz mi diye sorarsınız, kendi dönemimde epeyce uğraşım. Ben ayrıldıktan sonra muhtemelen çok uğraşmadı.

“SENDİKAYA KARŞI ÇIKAN İŞVERENLERLE MÜCADELE ETTİM”

Özel sektörün bir özelliği de sendikalaşmaya izin vermemesi. Ben o zaman mevcut yasalar çerçevesinde sendikaya karşı çıkan işverenlerle mücadele ettim. Sendikalar ile görüştüm, ‘hangi işveren sendikal örgütlen-

menizi engelliyorsa ben geleyim işçilerle birlikte eylem dâhil yapayım’ dedim. Ama tabii sendikaların ve özellikle sağlık sektöründe çalışan işçiler, iş güvencesinden dolayı aktif tavır alamadılar. Sağlık sektörü başta olmak üzere özel sektörde sendikal özgürlüğün engellenmesinin iki sebebi var kısa vadede emek üzerinden kâr elde etmek. İkinci sebebi de kültürel. Sendikal örgütlenmenin aslında kurumsal kimliğe katkı sağlayacağı, iş barışının kurumsal kimliği tamamlayacağı yaklaşımdan nasiplerini alamamış işverenler var. Bu bütün sektörlerde var ama sağlık sektöründe çok daha fazla. Metal sektöründe mesela yabancı sermaye kuruluşu geldi kadın işçileri işten çıkardı. 1500 kadını bir gecede sokağa attı. Araştırdım, iş yeri sahiplerini aradım ‘sizin bütün aldığınız yabancı mühendislerin çalışan izinlerini iptal ederim. Kadın çalışanları işe almazsanız yarın sabah ben de oradayım’ dedim. Kadın işçileri ertesi gün işe aldılar. Ama bu hep böyle olamıyor. Bakanın inisiyatifi ile olacak şeyler değil. Ben bunlarla ilgili bir çalışma başlattım araya seçim girdi. Şu anda meselenin ne kadar farkındalar, nasıl bakıyorlar bilmiyorum.

Sağlık-İş Sendikası'nın dününe ve bugününe tanıklık eden tecrübeli sendikacılardan biri de Toleyis Sendikası Genel Başkanı Cemal Bakındı. İşçi-memur ayrımında sendikanın tavrını, Sağlık-İş'in işçi hareketine katkılarını anlattı tek tek...

Soru: Sağlık-İş Sendikası'nın 63 yıllık geçmişine hâkim insanlardan birisiniz. Sendika dün nasıldı, bugün nasıl ve gelecekte nerede görüyorsunuz?

Cemal BAKINDI
Toleyis Sendikası Genel Başkanı

Cemal Bakındı: Sağlık-İş'in 63. yıl dönümünü ben de kutluyorum. Sağlık-İş Sendikası denince ilk akla gelen isim Mustafa Başoğlu'dur. Allah rahmet eylesin. Sendikal geçmişe baktığımız zaman sendika liderlerinin içerisinde önemli bir yere sahip. Sağlık-İş'i kuranlardan bir tanesi, Sağlık-İş'in yaptığı mücadelelerin birçoğunda hep ön sırada olmuştur. Yine Türk işçi hareketinde çok önemli görevler görmüştür. Nasip olan bir şey var; Cumhurbaşkanı danışmanlığı kadar çıkmıştır rahmetli Demirel'in de danışmanlığını yapmıştır. Tabii mücadelesinde Sağlık-İş için benim tanık olduğum çok önemli hizmetleri var. Özellikle işçi-memur ayrımı konusunda Sağlık-İş'in tabanı tamamen memurlardan müteşekkirdir. SSK'da çalışanlar, hastanelerde çalışanlar çoğu memur sınıfındaydı. 1475

Sayıllı Yasa çıktıktan sonra işçi tanımı 'bedeni çalışması' fikri çalışmasına galebe çalan insanlara işçi denir' diye bir hüküm geldi. Bu hüküm üstüne Sayın Başoğlu büyük mücadele verdi. Üniversitelerde, Sosyal Sigortalar Kurumunda, hastanede birçok memurun işçi sınıfına geçmesini sağlamıştır. Bu işçi konumuna geçen memurlar 6772 kapsamına girdiği için 52 gün tediye hakkına sahip olmuştur. O zamanlar, yani bu söylediğim 70'li yıllardaki olay çünkü 72'de zannediyorum 1475 Sayılı Yasa çıktı. Bu itibarla orada Sağlık-İş'in ve memur olan işçinin, işçi sınıfında sayılması sağlayan çok önemli bir kişidir. Bu mücadelesini çok

zaman eyleme de dönüştürmüştür. Ben ciddi eylemlerinden bir tanesi biliyorum. Büyük Millet Meclisi'nin önünde o merdivenlerde günlerce tek başına eylem yapmıştır bu hususta. Sendikada da çok önemli şeyler yaptı. Burs verilmesinden tutun, dini konulardaki reflekslerinden tutun çok istisna bir insandı. Ayrı bir karakteri vardı yani mukayese edilmeyecek bir karaktere sahipti.

“TOLEYİS’İ KURARKEN BİZE BORÇ VERDİ”

Soru: Sağlık-İş Sendikası ile Toleyis arasında büyük bir dayanışmadan bahsediliyor hep. Biraz açabilir misiniz?

Cemal Bakındı: Mustafa Başoğlu beni çok sevdi. Bize de büyük bir katkısı olmuştur. Ben 1977’de Toleyis’i kurduğum zaman tabii ki maddi yardım alamadık. O zaman Türk-İş yönetimi bir maddi yardım yapmadı, kendi katkılarımızla yaptık, İzmir’deki sendikacılar yaptı. Mustafa Bey de, ‘Ben sana 25 bin lira vereyim ama bunu ileride öde sendikanın aidatlarıyla’ dedi ben de ‘tamam’ dedim. O zaman 77’de 25 bin lirayı verdi. Biz onu noter masraflarına harcadık yani mecburduk paramız gelince de gittik ödedik. Yani istisna bir insandı, yardımlaşmayı severdi, sendikalar arasında tasnif (ayırım) asla yapmazdı. Geçmişte siyaset ağırlıklıydı Türk-İş’teki sendikal faaliyetler, Türk-İş dışındakilerde aynı şekilde siyasi ağırlıklıydı. Zaman zaman siyasi çekişmeye dönüşürdü. ‘Sendikacılar soldan çıkar’ söylemine karşı ‘bakın sağdan da çıktığını ben size ispatlıyorum, ispatlayacağım’ derdi. Tabii ki demokratik bir görüşteydi, bir arada çalışmayı severdi. Çok hırslı bir insandı. Onun mesela önemli söylemlerinden bir tanesi de

hırsını anlatmak bakımından söylüyorum. Taşeron işçiler için çok mücadele etti ben şahit oldum. ‘Ben sendikacılığı bırakırsam ölürüm’ demişti. Nitekim Allah rahmet eylesin sendikacılığı bıraktıktan sonra çok fazla yaşamadı.

“SAĞLIK-İŞ BAŞOĞLU’NUN BİZE EMANETİ”

Aramızda çok düzgün dayanışmalar olmuştur. Biz de kendisine hep sahip çıkmışızdır. Zaman zaman yollarımız ayrıldı ama onun görüşüne, onun yaptıklarına hiç kimse kalkıp herhangi bir şekilde bir şey diyemez. Çünkü Mustafa Başoğlu’nun sendikal anlayışı herkesle çok fazla örtüşmüyordu, örtüşmek zorunda da değildi. Ben sendika olarak çok ayırt etmeyen bir insanım, hepsine giderim kongrelerin ama Sağlık-İş’in bir özelliği vardır bizde. Kardeş sendika gibiydik, kurulduğumuz günden bu tarafa onlar da bize çok destek oldu biz de onlara destek olduk. Birlikte mücadelelerimiz oldu. Şimdi yine aynı şey olacak. Yani biz o gelenekten kopmuş değiliz. Yine kardeş olup Sağlık-İş’e bundan sonra da bütün desteğimizi sağlamaya çalışacağız. Çünkü Başoğlu’nun bana emaneti, bize emaneti.

“MEHMETÇİĞE SAHİP ÇIKARDI”

Şimdi şuraya da geleceğim İstanbul'da rahmetli Hasan Öztürk'ün kongresini yapıyorduk. O kongrede ben bir konuşma yaptım. O zaman çokta yaşlı değildim ama ben konuşmanın içerisinde 'Sayın Başkanım biz artık yaşlanıyoruz, yavaş yavaş buraları gençlere hazırlayalım' dedim. Başoğlu, bana ani bir refleksle müdahale etti, 'Cemal kendi adına konuş benim adıma konuşma, ben yaşlı değilim' dedi. Yani böyle hırslı bir insandı. Sendikacılıkta hırs olmayınca bir şey olmaz. Hırsızın olacak, çalışmanın olacak, işçilere bir şey mutlaka verme hırsını taşıyacaksınız ki sendikacı olabilirsiniz. Statik olursanız böyle yürümez bu işler. Mehmetçiğe sürekli sahip çıkardı. Şehitler için sürekli sendika yardım yapardı. Okuyan çocuklara yapardı. Bir seferinde çok istisna herkesin bildiği bir olay, Hristiyanlar bir İncil dağıtma olayı yaptı. Türkiye'de tek refleks gösteren adam, o da gitti Kur'an-ı Kerim dağıttı. Yani unutulmaz bir sima, herkesi olduğu gibi değerlendirmek lazım. Çünkü herkese 'fikirlere saygı duyuyorum siz de duyun' derdi. İşçi hareketlerine büyük katkıları vardı, önemli işler yaptı. Bu itibarla kendisini bir kere daha rahmetle anıyorum.

“MAYASI GÜÇLÜ SENDİKA”

Soru: Tecrübeye yaslanarak büyüyen Sağlık-İş Sendikası'nın geleceğine yönelik mesajlarınız olur mu?

Cemal Bakındı: Sağlık-İş Türk işçi sınıfı içerisinde hep önemli bir yerde olmuştur. Eskiden SSK'da Sağlık-İş varken işçinin işi rahat görülürdü. Sendikalı işçiler sıkıntıya düşmezdi. Yani SSK denilince Sağlık-İş'teki arkadaşlarımız öne gelirdi. Onlar her şeyiyle bize sahip çıkarlardı, işçiye sahip çıkarlardı. Şimdi tabii ki SSK'dan özelleştirmeye devlet hastanelerine dönüşünce sağlık hizmetlerinin şekli değişti, özellikleri çoğalttı. Yani sağlık hizmetleri bana göre devletin ana işlevlerinden bir tanesi, şu anda çalışan işçi sayısı çok fazla. Gördüğüm kadarıyla şu anda Sağlık İş Sendikası Genel Başkanı Hakan Bey iyi niyetli çabayla bu sendikayı büyötmeye çalışıyor. Büyömesi için biz de bütün desteğimizi her zaman veririz. Arkadaşlarımız iyi gidiyor, tabii ki her şeyin bir dönemi var. Bir ustalık, çıkarlık, kalfalık dönemi... Yavaş yavaş ustalığa doğru gidiyor, onu görmek lazım. Bu sendikacılığın çünkü okulu yok. İstersen üniversiteyi bitir ama burada fiilen yapıp da bazı olaylarla yüzleşmeyince sendikacı olamazsınız. Arkadaşlarımız iyi gidiyor. Onların bu kavgaları, bu mücadeleleri onlara güç kazandıracak, tecrübe kazandıracak. Bir gün Sağlık-İş Sendikası iş kolunda tek sendika olacak, buna kesin inanıyorum. Yani mayası güçlü, iyi maya atılmış, iyi temel atılmış, iyi ahlak verilmiş...

1984 Yılında SSK Genel Müdürlüğü ile Yapılan İlk Toplu İş Sözleşmesi'nin Günümüze Yansıması

1984 yılında Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası ile SSK Genel Müdürlüğü arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi, sağlık ve sosyal hizmetler alanında çalışan işçilerin haklarını koruma adına dönemin ötesinde bir belge niteliği taşıyor. Bu sözleşme, sağlık çalışanlarının çalışma koşullarını iyileştirmeyi ve işçi haklarını güvence altına almayı amaçlayan birçok önemli maddeyi de içerisinde bulundurmaktadır. Bu maddelerden birkaçı aşağıda verdiğimiz şekilde işçi sınıfını koruyan, kollayan ve çıkarını gözeten haklardan oluşmaktadır.

Görev ve Sorumluluklar

Sözleşmenin 11. maddesi, işçilerin görev ve sorumluluklarının belirlenmesini sağlamakta, iş yerinde görev bölümü konusunda işverenin yetkilerini vurgulamaktadır. Bu durum, işçilerin kendilerine atanan görevlerde sorumluluk taşımalarını ve hizmetin etkin bir şekilde yürütülmesini sağlayan yardımcı bir etken.

İşçi Sağlığı ve Güvenliği

Sözleşmenin 13. maddesi, işçi sağlığı ve güvenliği konusuna özel bir önem vermekte. İşverenin, sağlık çalışanlarının güvenliğini sağlamak adına mevzuat gereği tedbirler alması gerektiği özellikle belirtilmiştir. Ayrıca, röntgen gibi özel alanlarda çalışan işçilere verilen ek gıda yardımları,

işçi sağlığına dair hassasiyetin bir göstergesi.

Çalışma Süreleri ve İzin Hakları

Çalışma süreleri, fazla mesai ve izin hakları gibi konular sözleşmenin önemli maddeleri arasında yer alıyor. Örneğin, 14. madde ile çalışma süreleri net bir şekilde belirlenmiş ve işçilerin yasal haklarına saygı gösterilmiştir. Yıllık izin hakları, mazeret izinleri ve ücretli izinler, işçilerin kişisel ve ailevi durumlarına karşı duyarlılık gösterildiğini kanıtlamaktadır.

Kadın İşçilere Yönelik Destekler

Kadın işçilere yönelik düzenlemeler de sözleşmenin önemli bir parçasını oluşturuyor. 22. madde, doğum izni ve emzirme izni gibi haklar ile kadın işçilerin korunmasına yönelik adımlar içermekte. Kreş açılması gibi uygulamalar, kadınların iş yaşamına aktif bir şekilde katılımını teşvik etmektedir.

İşçi Haklarının Gelişimi

Bu sözleşme sadece 1984 yılında değil günümüzde de işçi haklarının korunması ve geliştirilmesi açısından önemli bir referans noktası. Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası olarak biz, o günden bugüne işçilerin haklarını savunma konusundaki kararlılığımızı sürdürerek, çeşitli çalışmalar ve projelerle bu hakların daha da ileriye taşınmasını sağladık.

Sonuç olarak 1984 yılında imzalanan bu toplu iş sözleşmesi, zamanının ötesinde bir vizyonla hazırlanmış olup, sağlık ve sosyal hizmet alanında çalışan işçilerin haklarının korunması ve geliştirilmesi adına önemli bir kilometre taşıdır. Sendikamız, geçmişte elde edilen kazanımları daha da ileri taşımak için mücadele etmeye devam ederek emin adımlarla ilerliyor.

Yıldırım KOÇ

Tekgıda-İş Sendika Akademisi Yöneticisi

SAYIN MUSTAFA BAŞOĞLU'NA İLİŞKİN BİR ANI

Türk sendikacılık hareketi tarihi içinde rahmetli Mustafa Başoğlu'nun çok özel bir yeri vardır. Bazı sendikacılar dürüsttür, kişisel zaafı yoktur, sendikanın olanaklarını kişisel çıkarları için kullanmazlar; ancak pek de iyi sendikacı değildirler. Bazı sendikacılar "iyi sendikacı"dır, ancak çeşitli konulardaki zaafı, görevlerini gerektiği gibi yerine getirmesine engel oluşturur.

Rahmetli Mustafa Başoğlu, hem iyi sendikacıydı, hem dürüsttü, ahlaklıydı, temiz bir insandı. 50 yılı biraz aşkın bir süredir sendikal camiada bulunuyorum. Mustafa Başoğlu hakkında olumsuz hiçbir itham, suçlama ve hatta dedikoduya tanık olmadım. Görüşlerine ve bazı davranışlarına katılmayan insanlar bile, Mustafa Başoğlu'nun adı geçtiğinde, "O herkesten farklıdır" derler ve saygılarını ifa ederlerdi.

Mustafa Başoğlu, 12 Eylül 1980 darbesi öncesinde Adalet Partisi listesinden milletvekiliydi. Ancak bu görevini yerine getirirken, önce işçi temsilcisiydi, sendikacıydı; siyasi ilişkilerini ve gücünü, işçiler için kullanma konusunda son derece duyarlıydı. Gerektiğinde kendi partisiyle çelişkiye düşmeyi de göze alarak, doğrudan temsil ettiği sağlık işçilerini de, genel olarak işçileri de savunurdu.

Unutamadığım bir olay, yanlış anımsamıyorsam 18 Temmuz 1995 günü gerçekleşti. O tarihte Türk-İş Genel Başkan Danışmanı olarak görev yapıyordum. 1995 yılı Eylül-Ekim aylarında başlayan büyük grevler öncesinde iktidardaki DYP-CHP hükümetiyle büyük bir gerginlik yaşanıyordu. Türk-İş'e bağlı sendikaların ve şubelerin yöneticilerinin katıldığı bir toplantıda, DYP ve CHP'nin protesto edilmesi kararlaştırıldı. 18 Temmuz 1995 günü DYP ve CHP protesto edilerek siyah çelenk bırakılacak, ardından Türk-İş'e geri dönelecekti.

DYP genel merkezi Selanik Caddesi'ndeydi. Türk-İş'ten çıktık. En önde Türk-İş yöneticileri ve sendika genel başkanları yürüyordu. DYP'nin önüne geldik. Hepimiz, Adalet Partisi geleneğinden gelen, Cumhurbaşkanı Sayın Süleyman Demirel'in yakın arkadaşı olan Mustafa Başoğlu'nun ne yapacağını merakla izliyorduk. Mustafa Bey bir partili değil, kendisine yakışan biçimde, bir sendikacı olarak davranıyordu. DYP'yi hepimizle birlikte protesto etti. Ardından CHP genel merkezine yürüdük. Orada da hepimiz CHP'li bilinen sendikacılara baktık. Onlar da görevlerini yerine getirdiler.

Rahmetli Mustafa Başoğlu, işçi haklarının savunulması ve geliştirilmesinde uzlaşmaz bir kişiydi; insan ilişkilerindeyse son derece hoşgörülü, zarif ve efendi bir insandı. Anadolu'nun "kamil insan" diye nitelendirdiği olgun bir kişiydi. Nur içinde yatsın.

MUSTAFA BAŞOĞLU RÖPORTAJLARI

Öğrencilerin gözünden Başoğlu'nun hayatı...

1990'lı yıllarda Ortadoğu Teknik Üniversitesi İktisat ve İşletme Bölümlerinde okuyan öğrencilerin Mustafa Başoğlu ile yaptığı röportajlar da aslında kurucu genel başkanımızın özel yaşamına, hayata ve insanlara bakış açısına, sendikacılık yaklaşımına ışık tutuyor. Bir öğrenci yaptığı röportajın sonuç ve değerlendirme kısmında Başoğlu'nu şu sözlerle özetliyor: Öğrendiğim işçi hareketinin ve sendikacılığın, hayatını bu hareketin içinde geçirmiş bir insanın hayatını nasıl etkilediğini gördüm. Aslında tahmin ettiğimden çok daha farklı zorlukların yaşandığı, hayatın tarih kitaplarından öğrendiğimiz tek yönlülüğün gerçek yaşamdan çok daha fazla yönüyle karşımıza çıktığını gözlemledim. En çok etkilendiğim şey ise öğrenme şansını bulduğum hayatın, bir hastane işçisinden bir milletvekili, Cumhurbaşkanı danışmanı olmaya kadar ulaşan farklılaşmasıydı...

1990'lı yıllardan tozlu raflarından gelen o röportajların öne çıkan bazı kısımlarını sizler için derledik...

Soru: Çocukluğunuzdan başlayalım. Nasıl bir çocukluk geçirdiniz?

Mustafa Başoğlu: Hiç düşünmediğim şeyler bunlar. Şimdiye kadar aklıma getirmedi. Ben çocukluğumu unutmuşum çünkü ben çocukluk yaşamadım. Birden koskoca adam olmuşum.

“ONUN DA EMEĞİNİ KORUDUM”

Soru: Biraz da aile hayatınızdan bahsedermisiniz?

Mustafa Başoğlu: Mutlu bir evliliğim var, bir tek eksikliğimiz var; o da çocuğumuzun olmaması... Onu da artık kabullendik. Eşim bana hep destek oldu, çok yoğun bir tempoda çalışmama rağmen sorun çıkarmadı. Annem de bana çok düşküdü, Allah rahmet eylesin. Ben geçen kongrede şöyle söyledim; Başarıyı iki kadına borçluyum. Biri annem biri eşim... Kongrenin huzurunda eşime yakamdaki rozeti taktım, onun da emeğini korudum.

Soru: Sanırım yaklaşık 25 yaşında iken İstanbul Bakırköy Akıl Hastanesi'nde adli servis kâtabi olarak çalışmaya başlamışsınız ve burada çalışırken sendikacılığa başlamışsınız. Sizin bu

hayatınız dönüm noktası olan, karara iten sebepler neydi?

Mustafa Başoğlu: Ben hastanede çalışırken büyük haksızlıklar vardı. Bu haksızlıkları gidermenin yolunu aradık. Bu haksızlıklarla ilgili örnek vereyim. Mesela öğle yemeğine hastanenin lokantasına gittiğimde, doktorlar, hemşireler yani beyaz gömlekliler bir tarafta pırzola, köfte yerken, biz bir tarafta ıspanak, pırasa gibi şeyler yedik. Bu benim dikkatimi çekti. Neden böyle diye düşündüm. Beni rahatsız eden diğer bir durum yattığımız yatakhane-nin 60 kişilik koskoca bir koğuş olmasıydı. Bir başkası ise insanların rastgele işten atılmasıydı. Bir sabah kalkıp bakıyorsun bir arkadaş eksik. Nerede? Diye soruyorsun “Yok onu attılar” diyorlar. Bu durum beni çok rahatsız ediyordu. Ne olması gerekir, doğrusu nedir diye düşünüyordum.

Soru: Peki sendikacılığa girişinizi anlatırmısınız?

Mustafa Başoğlu: Biz bu konular hakkında dertleşirken, bir arkadaşımız Fahri Cengen, “Bu işin çözümü sendikadır, sendika kurulacak, siz orada toplanacaksınız, haksızlıkları giderme için iradenin karşısına öyle çıkacaksınız” dedi. Kendisi eski bir sendikacıymış, Allah rahmet eylesin. Biz de öyle yaptık. Gittik Çağaloğlu'ndan sendikacılık kitabı aldık, onu okuduk ve sonra sendika aradık. 1951 yılında bir sendika kurulmuş ama sonra yürütememişler. Biz de o

sendikanın kurucularıyla tanıştık, bizi kurucu heyete aldılar ve beş ya da altı ay sonra da kongre oldu. Beni genel başkan seçtiler. Böylece biz de sendikacı olduk.

Soru: Bu bahsettiğiniz Sağlık-İş mi?

Mustafa Başoğlu: Hayır, Türkiye Sağlık Personelleri Sendikası.

Soru: Bütün bunları anlatırken hep çoğul konuştunuz. Kimlerdi sizinle bu işleri gerçekleştirenler?

Mustafa Başoğlu: Savaş Benli diye bir arkadaşım var. Daha çok onunla beraber yaptık bu işleri.

Soru: Sendikaya üye kazandırma sırasında nasıl olaylar yaşadınız? Zorlandınız mı?

Mustafa Başoğlu: Üyelik fişleriyle sendikaya gittik. Verdik fişleri insanlara ama doldurmadan önce herkes, “Bizi işten atarlar mı?” diye sordu. Bu durum halen de böyledir. Biz bunlarla uğraşırken bizi şikâyet etmişler. Bir gün başhekim beni çağırırdı. Yanında o dönemin Sağlık Bakanlığı müfettişi Faruk Balkan da vardı. Sendikaya kimlerin üye olduğunu sordular, ben de bilmiyorum dedim. Anons ettiler, tüm üyeleri kütüphane gibi bir yer vardı orada topladılar. Sonra adam bize nutuk çekti, yapmayın ‘bu kanuna aykırıdır’ dedi. Ben de bu durumun kanuna aykırı olmadığını söyledim ve eğer gerçekten öyle olduğunu düşünüyorsa bizi mahkemeye vermesini söyledim. O da bizi savcılığa şikâyet etmiş ama biz beraat ettik.

“BİZE SARI SENDİKACILIĞI TEKLİF ETTİ”

Soru: Anladığım kadarıyla birçok engelle karşılaşmışsınız. Sendikacılığa başladığınız ilk günlerde bu konuda aklınıza gelen diğer olaylar nedir?

Mustafa Başoğlu: Bir gün akşam yine dışarıda sendika ile üye fişleriyle ilgilenip yatakhaneye döndük. Yatakhane demir bir kapısı vardı. Tam içeri girerken şişko Yusuf bizi durdurdu. Başhekimin emri olduğunu, içeri giremeyeceğimizi söyledi. Biz de başhekimin yanına gittik. Başhekim bizi, ‘Siz kanuna aykırı işler yapıyorsunuz’ diyerek içeri almadı. O gece otelde kaldık. Ertesi gün başhekim arkamızdan adam gönderdi barışmak için ama biz barışmadık. Bu unutamadığım olaylardan ilkidir. İkincisi ise şudur; Rahmi Duman diye bir adam vardı. Ruh Hastalıkları Bölümü Başkanı idi. Onun bölümünün çalışanları sendikamıza üye olmuştu. Sonra biz de onu toplu sözleşmeye çağırdık. Adam bizimle görüşmeye geldi ve ‘sizin paraya ihtiyacınız vardır, ben size aidatları vereyim’ diyerek cebinden para çıkardı. Biz de parasını cebine koymasını ve bankaya yatırmasını söyledik. Yani adam bize sarı sendikacılık teklif etti.

Üçüncü bir olay daha var unutamadığım o da şudur; Bizden öncekiler dava açmış ama davayı takip etmemişler. Biz davayı takip ettik. Dava da şuydu; bize üyelik aidatlarını maaşlardan kesip vermiyorlardı. Sebep olarak da ‘onlar işçi değiller’ diyorlardı. Biz de bu durumu mahkemeye vermiştik. Savaş Benli ile duruşmaya gittik. O da hukukçuydu. Duruşmaya hazırlanıp gitmiştik. Gittik, oturduk,

dinledik ve biz hiç konuşmadan mahkeme bitti. Ben ne olduğunu anlayamamıştım. Avukata ne oldu diye sordum ve 'biz kaybettik' dedi. Sonra ne yapılabileceğini sordum, o da Yargıtay'a itiraz dilekçesi ile başvurulabilir dedi ama 'Bir iş çıkmaz' diye ekledi. Ben yine de Yargıtay'a dilekçe yazdım ve sonunda bu mahkeme kararı bozuldu. Sevindik, sendikamızın tapusunu aldık diye düşündük ama tapu çürük çıktı. Kararı alıp hastaneye gittik ama kararı dinlemediler, değişen bir şey olmadı. Ben de bunun üzerine Sağlık Bakanlığı'na gittim, hukuk müşaviri ile konuşmak için. Adama kararı gösterdim ve kenara attı, 'Mahkeme başka bir karar da verebilirdi' dedi. Bu üçüncü hayal kırıklığıdır. Gerçi biz vazgeçmedik. İsrar ettik, tam aidatları alacağız bu sefer de 'işçinin maaşından keseceğiz' dediler. Zaten işçinin maaşı 60 lira, onları da kesecekler birikmiş aidattan 50 lira, işçiye bir şey kalmayacaktı. Biz de vazgeçmek durumunda kaldık.

“TOPLU SÖZLEŞMEYİ NE İŞÇİ NE DE İŞVEREN BİLİYORDU”

Başka bir olay daha anlatayım, Verem ve Savaş Derneği'nin başhekimi ilk toplu sözleşmemizi yapacaktık ama toplu sözleşme nasıl yapılır bilmiyorduk. Bir gün yürürken kafamı kaldırdım ve bir sendikanın tabelasını gördüm, girdim, durumu anlattım, onlar da bana bir taslak verdiler. Taslağı alıp çıktım ama yine de ne yapacağımdan emin değildim. Neyse sözleşme günü geldi, geçtik Bülent beyim karşısına. Sonradan öğrendiğim kadarıyla o da bütün gece uyumamış nasıl olacak bu sözleşme diye. Yani ne işçinin ne de işveren toplu sözleşmenin ne olduğunu

bilmiyordu. O dönem sendikacılık kanunu yeni çıkmış ve halen grevler devam ediyordu. Yani sendikacılığın çok konuşulduğu bir ortamdı ama toplu sözleşme nasıl ne işçi ne işveren biliyordu. Bu da çok ilginç bir durumdu.

“BİZDE FİKİRDEN ÇOK SIFATLARA ÖNEM VERİLİR”

Soru: Siyasete geçmenize yön veren şey neydi?

Mustafa Başoğlu: Benim öyle bir niyetim ve gayretim yoktu. Benim Türk-İş çalışmalarımı Demirel ve parti izlemiş. Bir gün beni aradılar ve Başkanlık Divanı'nın toplandığını ve milletvekili adaylık sırasında dördüncü sırada yer aldığımı söylediler. Ben içimden keşke daha geride olsaydım diye düşünmüştüm. Birkaç gün sonra onuncu sıraya geriledim. O yıl on milletvekili çıkardık ve dolayısıyla ben de milletvekili oldum. Adaylık için müracaat etmediğimden para da vermemiştim sonra almak istemediler ama ben gidip bankaya yatırdım. Danışmanlık da benim talebim değildi, bir gün Demirel'i ziyarete gittim, bana danışmanlık teklif etti. Ne faydan oldu, ne zararın oldu diye sorsan, milletvekili olunca bazı kapılar daha kolay açılıyor, bürokratlara da daha çabuk ulaşabiliyorsun, basında itibarın oluyor, yani söylediğin sözler sanki değer kazanıyor. Şimdi sendikacı olarak söylediğim sözleri bir milletvekili olarak söylesem daha çok itibar görür çünkü biz de fikirden çok sifatlara önem verilir. Ben sendikacılığı daha siyasetten daha çok seviyorum daha zor olmasına rağmen...

Soru: 1960'lar ve darbe dönemi hayatınıza nasıl yansdı? Kişisel olarak darbeyi desteklediniz mi?

Mustafa Başoğlu: Gazeteler 'hükümet kötü' di-yordu ve bizde inanıyorduk. Sonra aradan zaman geçti ve öğrendim ki bunların hepsi siyasi rekabet içindir. Gerçekten kötü olmasan da seni kötülerler. Ben bunu şimdi anlıyorum ki siyasette acımak diye bir şey yok.

“BORÇLANARAK DAİRE ALDIK”

Soru: İstanbul'dan Ankara'ya dönüşünüz nasıl gerçekleşti?

Mustafa Başoğlu: İzmir'de ikinci bir sendika bulduk sağlık işçileriyle alakalı. Onlarla konuştuk birleşmek için ama anlaşamadık. Sona Ankara'da Türk-İş'in genel sekreteri Halil Tunç bizi bir araya getirdi. Onlar Türk-İş'in üyesiydi ama biz değildik o zamanlar. Anlaştık, bir otelde protokol yaptık sonra İzmir'e gittik ama orada isim konusunda anlaşmazlık çıktı. O sorunu Ankara'da halettik. Yani İstanbul ve İzmir merkezli iki sendika Ankara'da tek merkezde birleşti.

Bu Ankara'ya taşınma sırasında gerçekleşmiş hiç unutmadığım bir olay var: Sendika için daire alacaktık ama paramız yoktu, teşkilatlanma için kullanılan bir 'land-rover'ımız vardı sadece. Biz de diğer sendikalardan borç istedik ama vermediler. Biz de 'landrover'ı sattık ve evi

satan kişiye borçlanarak daireyi aldık.

Soru: Siz bu anlattığınız dönemde hâlâ çalışmaya devam ediyor muydunuz?

Mustafa Başoğlu: Ben sendika İstanbul'dayken işten çıkmıştım. Çünkü teşkilat büyüyüp, gelişmişti ve işten idare edemez olmuştum. Bana o zaman 750 lira maaş bağladılar ve hastaneden çıktım. Hastaneden ayrı-lınca yatacak yerim kalmadı, Fatih'te bir otelde 10 liraya oda kiraladım. Maaş alamıyordum, para yoktu. O dönem rahmetli ağabeyim bana Almanya'dan para gönderiyordu. O parayla idare ediyordum. Sonra Ankara'ya geldik, biraz daha paramız oldu. Ben sendikanın ilk ücretli yönetici-siyim. Benden sonra Savaş'ta işten çıktı. Sonra başkaları çıktı, iş biraz büyüdü.

Soru: Türk-İş ile diyalogunuz nasıldı?

Mustafa Başoğlu: Galiba 1966'da Türk-İş Kongresi'ne katıldım. Orada güzel bir konuşma yaptım. O zamanki Çalışma Bakanı beni dinlemiş ve Türk-İş Başkanı'na 'bu çocuğa dikkat edin' demiş. Bu sözün iki anlamı var: 'Bunu alın yetiştirin ya da bu tehlikeli bir adamdır.' Sonra Türk-İş'e kendimizi kabul ettirdik ve öyle bir hale geldik ki yönetimde ve bütün komisyonlarda ben vardım. Dolayısıyla birleşmeden sonra Türk-İş üyesi oldu. O günden beri Türk-İş'in yönetiminde hep varım. İşçi memur ayrımı bizim en büyük problemimizdi. Kamu kurumlarında çalışan işçiler, memurlar ve ne işçi ne memur olanlar vardı. Onlar ne işçinin ne memurun hakkından yararlanabiliyor-

du. Biz de onları işçi yapmaya çalıştık. Yargıtay kararına rağmen bakanlık durumu kabul etmedi. Türkiye çapında bir kampanya başlattım, aşçının, müstahdemini fotoğrafını çekirttim ve slogan 'bu adamdan memur olur mu?' idi. Sonra bu olayı siyasi partiler seçim beyannamelerine aldılar. Problemi çözeceklerini iddia ettiler. Sonra Demirel hükümeti, hükümet programına aldı durumu. 274 sayılı kanun çıktı ama sonra 657 ile durum yine bozuldu. Yani devletle bu konuyla ilgili bir boğuşmamız oldu ama devletle durum hep böyledir. Bir kararı kabul ettirirsin sonra başkası gelir bozar.

“SENDİKACILIĞIN SAĞI-SOLU OLMAZ”

Soru: Peki 1980'lerde Türkiye'de sağ ve sol olmak üzere iki blok vardı. Siz hangi tarafta yer aldınız ve hangi sebepler sizi o bloğa yönlendirdi?

Mustafa Başoğlu: Ben Türk-İş'in üyesiydim ve bizi sağcı DİSK'i solcu kabul ediyorlardı. Onlar güya emekten biz güya sermayeden yanaydık o günün laflarıyla. Ama sonra böyle olmadığı ortaya çıktı. DİSK'le çok kavgamız oldu, bugün de durum böyledir. Onlar düzeni değiştirme iddiasındalar ama biz düzenin içinde hak alma iddiasındayız.

1980'lerde solcu-sağcı ayrımı iş yerlerine ve işçilere kadar indi. Solcu sendika üyeleriyle sağcı sendika üyeleri birbirine girdiler, kavgalar çıktı. Sendikalar sağ-sol ayacağına bir sürü para harcadılar, karar aldıkları için mahkemelere para yedirdiler. Sağ-sol sendikaları arasında bir

rekabet başladı ve bu durum sendikaları güçsüzleştirdi. Sendikalar birbirini kötüleyerek işverenlere koz verdiler. Yani 12 Eylül öncesi kavgalar bana göre eğer hak peşinde koşuyorlarsa sendikacıların tenezzül etmemeleri gereken kavgalardı. Bugün de aynı devam ediyor: üç tane konfederasyon var. Ben diyorum ki tek konfederasyon olun. Türk-İş, Disk ve Hak-İş var. Tabelaları farklı ama yaptıkları aynı, birbirinden farkı yok.

Yaşadığım bir olayı anlatayım solculuk- sağcılık üzerine. Sol görüşlü sendikacı bir arkadaşla Almanya'ya gittik. Baktım çarçur para harcıyor. Dönerken havaalanında 'parayı harcıyıp geleyim başkan!' dedi. Ben de kızdım, dedim ki 'sen sosyalist gibi düşünüp kapitalist gibi yaşıyorsun, paranı neden Türkiye'ye götürmüyorsun'. Ben karaborsada olmasına rağmen paramı hep Türkiye'de bozdururum. Yani anlayacağın bu sol-sağ söylendiği gibi değil, şekil olarak var. Adam solda yer bulamazsa sağa kayar, sağda yer bulamazsa sola kayar. Sendikacılığın, siyasetin amacı hizmetse bunun solu sağcı olmaz, ben böyle kabul ediyorum.

“HER ŞEYE RAĞMEN ‘TEMİZ’ KALABİLMİYİ BAŞARMIŞ”

Bir başka öğrenciye verdiği mülakatta da Başoğlu, sendikal mücadelesini uzun uzun anlatıyor. Öğrenci, sonu kısmını, "Benim kişisel görüşüme göre Sayın Başoğlu engin tecrübesine rağmen 'temiz' kalabilmeyi başarmış insanlardan biri. Sendikacılık için şart olduğuna inandığım 'amatör ruhunu' kaybetmemiş. Ve her şeyden önemlisi bu ülkenin ve bu ülke insanlarının çıkarlarını her şeyin önünde tutuyor" sözleri ile bitiriyor.

TECRÜBEYE YASLANARAK İLERLEYEN ROTA EMİN ELLERDE

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası 63 yıllık köklü geçmişiyle sağlık ve sosyal hizmet sektöründe çalışanların haklarını savunma konusunda önemli bir yere sahip. Bu uzun yolculuk, sendikamızın kurucu liderlerinden Mustafa Başoğlu'nun cesur adımlarıyla başlamış ve günümüzde Genel Başkanımız Hakan Toy ve yönetimimiz ile birlikte yeni bir döneme girmiştir. Geçmişten gelen tecrübelerimizle bu yolda geleceğe daha güvenli bir perspektifle bakmaya devam ediyoruz.

GEÇMİŞİN IŞIĞINDA BUGÜN

Kurucu genel başkanımız ve yönetiminin katkılarıyla bugünlere gelen sendikamız 1968'de Başoğlu'nun genel başkan olmasıyla sağlık işçileri için önemli kazanımlar elde etmeye başladı. Bu dönemde, sağlık çalışanlarının kamu hizmetlerinde daha iyi koşullarda çalışabilmesi için yapılan mücadelelerin bugünkü sendikal hakların temellerini attığını söyleyebiliriz.

TAŞERON İŞÇİLİK İLE MÜCADELE BİR DÖNÜM NOKTASI OLDU

Mücadeleci gelenekten gelen sendikamız bu ruhu tıpkı Başoğlu döneminde olduğu gibi yine devam ettirme kararlılığında. Zira Genel Başkanımız Hakan Toy, taşeron işçilik sistemine karşı verdiği mücadele ile sendikamızın tarihine damgasını vurdu. 2009 yılında taşeron sistemde çalışan işçilerin örgütlenmesi için ilk adımları atan Hakan Toy, bu alandaki mücadelesini hızlandırarak önemli kazanımlar elde etti. 696 Sayılı KHK ile 900 bin taşeron işçi kadroya geçirildi, bu süreçte sendikamızın rolü taşeron işçilerin sosyal, ekonomik ve özlük haklarını koruma konusunda belirleyici oldu.

GELECEĞE GÜVENLE BAKIŞ

Bugün Hakan Toy ve yönetiminin liderliğinde sendikamız yalnızca taşeron işçilerin haklarını savunmak ile kalmıyor aynı zamanda sağlık ve sosyal hizmet alanında çalışan tüm işçilerin hakları için de mücadele ediyor. Yeni yönetimimizle birlikte sendikamız, sağlıkta grev hakkının tanınması, kadın işçilerin haklarının yükseltilmesi ve meslek kodları ile görev tanımlarının düzenlenmesi gibi konularda aktif bir şekilde çalışmakta.

SENDİKAMIZIN GEÇMİŞTEN GÜNÜMÜZE KAZANIMLARI

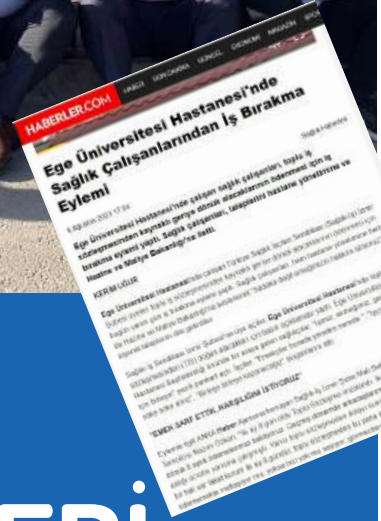
İşçilerin haklarında önemli kazanımları hayata geçirme iradesi ortaya koyan sendikamız örgütlenme atağını her geçen gün büyötmek ile de yetinmiyor. Ai-

lemize yeni üyeler kazandıran Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası Yönetimi, pek çok iş yerinde de yetki süreçlerini başarı ile tamamladı. Sendikamız ayrıca uluslararası alanda da görünürlüğünü artırdı. PSI, EPSU ve UNI Global Union gibi kuruluşlara üyelik başvuruları yapıldı. Meşakkatli bir yolculuk sonrası sendikamızın uluslararası arenada da söz sahibi oldu. Bugün sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin yaşadığı tüm sorunlar, elde ettiğimiz kazanımlar, başarılar uluslararası platformlarda da dile getiriliyor.

GELECEĞİ İNŞA ETMEKTE KARARLIYIZ

Dolayısı ile Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası olarak, geçmişten aldığımız güç ve tecrübe ile geleceği inşa etme kararlılığımızda. Hakan Toy ve yönetimimizin öncülüğünde sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin yaşanabilir refah seviyesine kavuşmasına katkı sunacağız. 63. yıl dönümümüzde başta Mustafa Başoğlu olmak üzere, tüm öncü isimleri saygı ile anıyor, sağlık ve sosyal hizmet emekçilerinin daha adil bir geleceğe ulaşması için mücadeleye devam edeceğimizi bir kez daha vurguluyoruz.

Geleceğe güvenle bakmamızın en büyük teminatı, geçmişteki birikimimiz ve bugünkü birlikteliğimizdir.

EGE'DE SAĞLIK İŞÇİLERİ TARİH YAZDI

2023 yılı, Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası için sendikal hareketin tarihine kazınacak önemli bir yıl oldu. İzmir Ege Üniversitesi Hastanesi'nde yaşananlar, işçilerin kararlılığı ve dayanışmasının ne denli güçlü bir değişim yaratabileceğini bir kez daha gözler önüne serdi. Sağlık emekçileri, toplu iş sözleşmesinin ardından hak ettikleri ücretlerin ödenmemesi üzerine başlattıkları direniş ile sadece kendi haklarını savunmakla kalmadı, aynı zamanda tüm sağlık işçilerine de örnek olacak bir mücadele ortaya koydu.

İŞÇİLERİN KARARLILIĞI VE DİRENİŞİN BAŞLANGICI

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası ile TÜHİS arasında 31 Mayıs 2023 tarihinde imzalanan toplu iş sözleşmesinde Kamu Çerçeve Protokolü'nden doğan geriye dönük alınacak ücret hakları, Ege Üniversitesi Hastanesi yönetimi tarafından gasp edildi. Başhekimlik, bütçeleri olmadığı gerekçesiyle bu ödemeleri ertelemek üzere sendikaya ve işçilere geçiştiren açıklamalar yaptı. Ancak işçilerin sabrı tükenmiş, sendikamız ise duruma sessiz kalmak yerine aktif bir çözüm arayışına girmişti. Ege Üniversitesi Hastanesi'nde işçilerin haklarını savunma kararlılığı, ilk etapta iki gün süren yarım günlük iş bırakma eylemleri ile başlamıştı. Ancak zaman geçtikçe eylem şekli de değişmiş, işçiler artık tamamen iş bırakma eylemine geçme kararı almışlardı. İkinci günden itibaren dayanışma güçlenmiş, işçilerin sendikaya olan güveniyle birlikte eyleme katılım da artmıştı.

BAŞARIYA GİDEN YOLDA BİRLİKTELİK VE DAYANIŞMA

Eylem sürecinde, sendika yönetimi ile işçiler arasında kurulan güçlü bağ ve karşılıklı güven en büyük başarıyı getiren faktörlerden biriydi. İzmir Şubemiz ve genel merkez, işçilerin her adımında yanlarında oldu, sürecin her aşamasında koordinasyonu sağladı. İşçiler, bir araya geldikçe sadece ücretlerini değil, aynı zamanda çalışma koşullarını iyileştirmek için de güçlü bir irade sergilemiş oldu. Bu irade, Ege Üniversitesi Hastanesi'ndeki eylemi sadece bir ücret mücadelesi olmaktan çıkarıp, Türkiye Sağlık-İş için bir dönüm noktası haline getirdi.

DİRENİŞ ZAFERLE SONUÇLANDI

Başhekimlik, eylemin ilk günlerinde sürekli olarak "bütçemiz yok" diyerek oyalama taktikleri izlese de

işçilerin kararlı tutumu ve sendikanın güçlü desteği karşısında geri adım atmak zorunda kaldı. Bu süreçte, işçilerin birbirlerine verdikleri destek ve dayanışma ruhu, sendika yönetimimizin süreci nasıl başarılı bir şekilde yönettiğini de ortaya koydu. Eylem sadece Ege Üniversitesi Hastanesi'nde değil, ülke genelinde sağlık çalışanları arasında da geniş yankı uyandırdı. Diğer hastane çalışanları da sosyal medya üzerinden Ege Üniversitesi Hastanesi emekçileri ile destek mesajları yayınladı. Özellikle iş bırakma eylemi boyunca pek çok işçi, bu mücadelenin sadece Ege Üniversitesi için değil tüm sağlık emekçileri için bir dönüm noktası olduğunu dile getirdi.

SAĞLIK İŞÇİLERİ İLE KURULAN GÜÇLÜ BAĞ

Eylem sürecinin en önemli özelliklerinden biri, sendika yönetimimiz ile sağlık işçileri arasındaki güçlü bağ ve karşılıklı güvenin korunmasıydı. Sendika yöneticilerimiz ve temsilcilerimiz, işçilerin taleplerini yerinde dinleyerek eylemde sürekli vites yükseltecek adımlar attı. İşçiler, bu süreç boyunca kendi iradelerini ortaya koyarken, sendikamızın desteğini arkasına alarak kararlı bir şekilde hareket etmeyi sürdürdü. İşçilerin dayanışması ve birlikte hareket etme kararlılığı, sürecin başarısını belirleyen en önemli unsurlardan biri oldu. Birçok iş yerinden gelen destek mesajları, işçilerin haklı mücadelesinin sadece Ege Üniversitesi'nde değil, tüm ülkedeki sağlık işçileri tarafından benimsendiğini gösterdi. Eyleme katılan işçiler bu süreçte dayanışmanın, birlikteliğin ve sendikal gücün ne kadar değerli olduğunu vurguladı.

SENDİKAL HAREKETİN GÜCÜ GÖSTERİLDİ

Ege Üniversitesi Hastanesi'nde yaşanan bu tarihi direniş, sadece bir ücret mücadelesi olarak kalmadı, aynı zamanda sağlık işçileri için sendikal hareketin gücünü ve potansiyelini gösteren bir örnek haline de geldi. İşçilerin kararlılığı, sendikamızın güçlü desteği ve diğer sağlık çalışanlarıyla kurulan dayanışma ağı, bu direnişi zaferle sonuçlandırdı. Ege Üniversitesi Hastanesi'nde tarihe geçen bu mücadelenin en önemli mesajı ise netti: Sağlık işçileri bir araya geldiğinde, haklarını savunabilecek ve her türlü zorluğun üstesinden gelebilecek güce sahiptir.

ÖRGÜTLENMENİN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİ TEK TEK YIKACAĞIZ

Ülkemizde dün de bugün de çalışma hayatının en önemli sorunlarından biri örgütlenme hakkının kısıtlanması. Anayasamızın 51. maddesi, bütün işçilere ekonomik, sosyal hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek amacıyla kimseden izin almaksızın sendikalara üye olma hak ve özgürlüğünü tanımakta. İşçilere sendikalara üye olma hakkı tanıyan madde ile örgütlü olan bütün işçilere çalışma koşullarını düzenlemek amacıyla toplu iş sözleşmesi yapma hakkı da sunmakta. Anayasasında "sosyal devlet" niteliğine yer verilen bir ülkenin öncelikli görevi, asgari ücreti artırmaktan daha çok asgari ücret karşılığı çalışanların sayısını azaltmak olmalı. Bu da sendikalaşma önündeki engellerin kaldırılmasını beraberinde getiriyor. Ne yazık ki ülkemizde hâlâ sendikalaşmanın önündeki engelleri tartışıyoruz!

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın istatistiklerine göre, temmuz 2024 itibarı ile 16 milyon 973 bin 613 işçiden 2 milyon 512 bin 332'si herhangi bir sendikaya üye. Türkiye'de sendikalaşma oranı bu rakamlarla birlikte yüzde 14,8. Yani 16 milyonu aşkın çalışanın bulunduğu ülkemizde örgütlenme oranı maalesef yetersiz. Bunun en büyük nedeni hâlâ sermayenin işçi sendikalarını bir tehdit olarak görmesi.

ÖRGÜTLENME ATEŞİMİZ ZAFERE ULAŞACAK

Sendikamız özellikle sağlıkta özelleşmenin de arttığı bir dönemde örgütlenme atağını giderek büyütüyor. Özelleşme politikası ile kısaca giren sağlık iş kolundaki emekçilerin haklarını koruyabilmek, kamuda çalışan ve aynı iş yapan arkadaşları ile aynı seviyeye ulaştırmak için yoğun bir çaba içerisindeyiz. Örgütlenme mücadelesi dün de kolay olmadı bugün de olmayacak. Ancak örgütlenme ateşimizin zafere ulaşacağı günler yakın. Bu uğurda genel merkezimiz, şubelerimiz gece gündüz Türkiye'nin her köşesinde kolları sıvadı ve gözlerini emekçilerin alın terinin karşılığını alma kararlılığına dikti.

Van'da, Zonguldak'ta işçilerimiz ekmeği ile tehdit edildi. Sendikamız saflarında yer almak isteyen emekçiler vazgeçmedi ve mücadeleleri giderek büyüyor. Sorun da belli çözüm de. Sorun örgütlenmemize engel olan işverenler, çözüm ekmeğimize göz dikenlere karşı dik durmak. Ekmeğimizden ve emeğimizden de vazgeçmemek. Bakın, Lokman Hekim Van Hastanesi'nde arkadaşlarımız sendikamıza üye olduğu için işten çıkarıldı. İşten çıkarılan ve sendikamızda örgütlenme kararlılığından vazgeçmeyen işçilerimiz ile konuştuk.

"İŞTEN ÇIKARILMAMIZ BİZLERİ YILDIRMAYACAK"

İşten çıkarılan Bakım hemşiresi Barış Azan, çalışma koşullarını şöyle özetledi: Yoğun iş yükü ve düşük ücretle çalıştırılmamız sebebiyle kanunlarımızın bizlere tanıdığı haklar çerçevesinde sendikaya üye olduk. Bizlere soran arkadaşlara da sendikaya üye olabileceklerini söylememizden kaynaklı, işveren tarafından işten çıkartıldığımız söylendi. Sendika üyeliğinden dolayı işten çıkarılmamız bizleri yıldırmayacak, emeğimizin karşılığını alana dek mücadelemiz sürecek. 9 yıldır hastanede acil serviste sorumlu hemşire olarak çalışan Eren Gültaşlı da, "Ben ve çalışma arkadaşlarımla rahat bir yaşam sürdürebilmeleri için sendikaya üye olmaya karar verdim" dedi.

"EMEĞİMİZİN KARŞILIĞINI ALANA KADAR MÜCADELE EDECEĞİZ"

Van'da sendikamıza üye olduğu işten çıkarılan emekçi arkadaşlarımıza bir destek de UNI Global'den gelmişti.

5 yıldır hastanede anestezi teknikeri olarak görev yapan Çağrı Gözen ise mesai arkadaşlarına şöyle seslendi: Kanunların bizlere tanıdığı haklara dayanarak sendikaya üyelik yaptım. Performans düşüklüğü gerekçe gösterilerek işveren tarafından işime son verildi. Sendikal faaliyette bulunduğumuzdan dolayı işten çıkarılmamız bizleri yıldırmayacak. Emeğimizin karşılığını alıncaya dek mücadelemiz devam edecek. Arkadaşlarımızdan ricamız, bu mücadeleye destek olmaları, sendikanın gücünü arkalarına almalarıdır. Bizler kararlıyız, sendika kararlı, sıra işçi arkadaşlarımızda.

NEDEN SENDİKALI OLMALIYIZ?

İşte bizleri bu mücadeleden geri durdurmayan bu sözler. Alın teri mücadelesinde tüm işçilerimizin yanında olmaya devam edeceğiz. Ancak buradan bir kez daha emeğinin karşılığı isteyen işçi sınıfına seslenmek istiyoruz; işimize, emeğimize sahip çıkmak, yasal haklarımızı korumak, daha insanca bir ücret ile çalışabilmek için, iş yeri koşullarını daha iyi hale getirmek için, fazla mesai, ikramiye ve izin vb... haklarımızı alabilmek için, haydi sizleri de sendikamız saflarında mücadeleye davet ediyoruz.

SALGINLA MÜCADELEDE EN ÖN CEPHEDEYDİK

Tüm dünyaya yayılan ve Türkiye'yi de hem sosyal hem de ekonomik yönden etkileyen koronavirüs salgını ülkemizde ilk 11 Mart 2020 tarihinde görüldü. İlk Çin'de görülen ve tüm ülkeleri etkisi altına alan salgını Dünya Sağlık Örgütü "pandemi" olarak ilan etti. Salgınla baş edebilmek için tüm dünya da alarma geçti.

KOVID ALIŞKANLIKLARIMIZI DEĞİŞTİRDİ

Alışkanlıklarımız değişti, hayatımıza bakmadığımız bir pencereden bakmaya başladık artık. Sınırlar kapa-

tıldı, ülkeler arası seyahatler kısıtlandı, sokağa çıkma yasakları ilan edildi. Bununla da sınırlı kalmadı pandeminin etkisi. İş yerleri geçici süreliğine kapatıldı, bazı iş kollarında çalışan işçiler için çalışma izni çıkarıldı. İşten çıkarma bu dönemde yasaklandı. Çalışanlara Kısa Çalışma Ödeneği verildi. Hatta bazı meslek grupları için uzaktan çalışma salgınla birlikte hayatımıza yerleşti.

SALGININ İSİMSİZ KAHRAMANLARI

Salgın ülkemizde ve dünya genelinde çok sayıda insanın hayatını kaybetmesine neden oldu. Hastalık yayıldıkça Türkiye'de de tedbirler artırıldı. Bu süreçte bir iş kolu vardı ki onlar bu sürecin en ön cephesinin kahramanları oldu. Gece gündüz çalıştılar, izin yok, yemek yemeğe dahi zaman zaman vakit bulamadılar. Bu mücadelede meslektaşlarını kaybettiler, tehlikeli alan olan iş yerlerinden

korka korka evlerine gittiler. Kimi evine bile gidemedi. Kimi aylarca evladına sarılamadı, kimi günlerce ailesini göremedi. Onlar kim mi? Sağlık çalışanları... Salgınla mücadelenin isimsiz kahramanları...

BİNLERCE ARKADAŞIMIZI KAYBETTİK...

Koronavirüs kuşkusuz ön cephede salgını sağlık çalışanları göğüsledi. Temizlik personelleri, hasta bakım personelleri, veri giriş personelleri, kayıt personelleri, hastane büro çalışanları, laboratuvar çalışanları, görüntüleme merkezi çalışanları, ameliyathane teknikerleri, hemşireler, doktorlar ve daha çok sayıda hastane birimi çalışanları mücadelenin içinde yer aldı. Koronavirüs memur-işçi ayrımı yapmadı ve maalesef binlerce arkadaşımız aramızdan ayrıldı. Ancak bu ayırım Sağlık Bakanlığı tarafından yapıldı. Pandemi süresince canla başla çalışan yüz binlerce sağlık çalışanı Bakanlık tarafından ikiye ayrıldı. Pandemi ödemesinden sadece memurlar faydalandı. İşçiler için, "sağlık çalışanı değil, sağlıkta çalışanlar" açıklamaları yapıldı.

SENDİKAMIZ SAĞLIK ÇALIŞANLARININ SESİ OLDU

Pandemi döneminde sık sık televizyon kanallarına konuk olan Genel Başkanımız Hakan Toy, sağlık işçilerinin zorlu çalışma koşullarını anlatmış, çalışanların sorunları ve çözüm önerilerini dile getirmişti.

Sendikamız koronavirüs ile mücadelede sağlık çalışanlarını yalnız bırakmadı. Pandeminin ilk günlerinden itibaren televizyon kanallarına konuk olan genel merkez yönetim kurulu üyelerimiz, bütün sağlık çalışanlarının hakları için mücadele etti. Sorun yaşayan sağlık çalışanlarının sesi olduk. Yöneticilerimiz bakanlıklara, rektörlüklere sağlık çalışanları arasında ayırım yapılmaması gerektiği hususunda çağrılar yaptı.

KADIN İŞÇİLERİMİZ İÇİN HEP BİR ADIM ÖNDE OLDUK

Sendika yönetimimiz sadece emeğin gücünü değil iş kolumuzun yarısına yakınını oluşturan kadınlarımız için de önemli adımlar attı. Dünyada ve ülkemizde ne yazık ki hemen her gün kadınların katledildiğine, yaralandığına, tacize ya da şiddete uğradığına dair haberler görüyoruz, okuyoruz. Tüm dünyada dezavantajlı bir cinsiyet olarak görülen ve fırsat eşitliğinde erkeklerden daha geride olan kadınlar için sendikamız her daim mücadele etti. İş kolumuzdaki kadın çalışanlarımızın yaşadığı sorunlara dair söz sahibi olması adına sendikamız 2020 yılında Kadın Komisyonumuzu kurdu.

İLO 190'DAN YANA DURDUK

Komisyonumuz, iş yerlerinde en fazla şiddet ve taciz vakalarıyla karşılaşılan sağlık ve sosyal hizmetler iş kolundaki kadın işçileri temsil etmektedir. Kadın işçilerin kendi sorunlarını anlattığı, sorunlarına dair sendikamıza çözüm önerileri sunduğu komisyonda sendikamızın faaliyetleri hâlâ devam ediyor. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) çalışma hayatındaki kadınlarımıza yönelik şiddet ve tacizin önlenmesi üzerine uygulamaya koyduğu 190 Sayılı Sözleşmesi henüz ülkemiz tarafından imzalanmamış olsa da Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası kadına yönelik her türlü şiddet ve tacizin önlenmesi için söz konusu sözleşmenin kabul edilmesinden taraftır. Bu kapsamda ILO 190'nın meşruluğu adına bir broşür bastırılmış ve iş yerlerinde bu sözleşme işçilere anlatılmıştır.

8 MART'I DEPREMDE KAYBETTİĞİMİZ KADINLARA ATFETTİK

Kadın Komisyonumuz, 6 Şubat 2023'te meydana gelen depremde hemen ardından 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde de hızlı adımlar attı. Örgütlü olduğumuz bütün iş yerlerinde ortak basın açıklaması yaparak 2023 yılı 8 Mart'ını depremde hayatını kaybeden

sağlık ve sosyal hizmet işçileri başta olmak üzere bütün kadınlara atfettik.

KADINLAR İÇİN TÜZÜKTE DEĞİŞİKLİK YAPTIK

Kadınlarımız için hep bir adım ötesini düşünen sendikamız adımlarına 2023 yılında bir yenisini daha ekledi. 2023 yılında yapılan olağan genel kurulumuzda kadın çalışanlarımız için tüzük değişikliğine gidildi. Sendikamızın temel prensip ve amaçlarına "Kadına yönelik her türlü şiddet ve ayrımcılığa karşı mücadele eder ve politika üretir. Bu politikaların uygulanmasını sağlar." ibaresi delegelerimizin oy birliği ile kabul edilerek eklendi.

Sendikamız çalışma hayatındaki kadınlarımızın sorunlarını çözmek için adımlarına devam ederken kadınlarımız için önem arz eden günleri de unutmadı. 2024 yılında yayınlanmaya başlayan Eğitim Dizisi serisinin ilk kitapçığı 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde çıkarılarak, "Kadın İşçiler İçin El Kitabı" ismini aldı. Yine 2024 yılı 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nde ülkemizin dört bir yanından Ankara'ya gelen kadın işçilerimize çalışma hayatındaki haklarına ilişkin eğitimler verildi. Programa Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcısı Sevim Sayım Madak da katıldı. Ayrıca sendikamız her sene 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü kapsamında da açıklamalar yaptı.

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası, kadın işçilerimizin daha güvenli ve sağlıklı ortamlarda çalışması, cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklı yaşadığı sorunlar için mücadele etmeye bundan sonra da kararlı bir şekilde devam edecek.

TAŞERON SİSTEMİNE KARŞI MÜCADELEDE GERİ DURMADIK

Ülkemizde sağlıkta taşeronlaşma 1995 senesinde başlamış, özellikle 2000'li yıllardan sonra hız kazanmıştır. Çeşitli hastane hizmetlerinde taşeron şirketler aracılığıyla hizmet alımı yapılmış, kamu hastanelerinde taşeron işçi çalıştırma oranı artmıştır. Sendikamız 63 yıldır sağlıkta taşeronlaşmaya karşı mücadelenin örgütlenmekten geçtiğini kendisine rehber edinmiştir.

Sağlıkta taşeronlaşma kavramıyla birlikte sendikamız için yeni bir mücadele alanı da başladı. Daha önce-leri D cetveli sistemiyle çalışan ve hiçbir haktan faydalanamayan sağlık işçilerinin çalışma koşulları değiştirilerek taşeron işçi kavramı olarak tekrar gündeme gelmiştir. Gün geçtikçe artan taşeron işçi sayısı, işçiler arasında gelişen mücadeleyi ve birlikteliği de beraberinde getirmiştir. Nasıl ki 1960'larda hem işçi hem de memur haklarından faydalanamayan emekçiler ağır çalışma koşullarıyla çalıştırıldıysa taşeron işçiler de aynı zorluklarla çalışmak zorunda bırakıldı.

KÖLELİK SİSTEMİNE KARŞI AÇLIK GREVİ YAPTIK

12 saate varan günlük çalışma süreleri, güvencesiz çalışma hakkı, mahrum bırakıldıkları sosyal haklar, haftalık kullanılmayan izinler ile alın teri döken işçiler sağlık emekçisi sayılmayarak farklı iş kollarında gösterilmişlerdir. Bütün bunların yanı sıra çalıştıkları taşeron firmalar, 11 ay 29 günlük çalışma süresinden sonra işçileri işten çıkarıp ertesi gün tekrar işe alarak emekçilerin tazminat ve yıllık izin hakkını gasp etmişlerdir. Bütün bu sistemin sorunlu yanlarıyla mücadele etmek üzere ülkemizde pek çok hastaneyi gezip işçilere bilgilendirme yapan ve sendikamız çatısı altında örgütleyen sendikamız, 1999'da Malatya İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde taşeron işçilerin işten çıkarılmasına karşı ciddi bir direniş sergiledi. Sendikamızın ve taşeron sağlık işçilerinin tarihinde bir ilk olan ve uzun süren eylemsellik süreci kazanımla sonuçlandı. İşçilerin açlık grevi dahi yaptığı eylemler, daha sonrasında yargı önünde de haklı bulunarak işten atılan bütün işçiler işe iade edildi. Muvazaa davalar neticesinde iş kolu da düzenlenen İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi emekçilerinin taşerondayken ilk sözleşmeleri sendikamız tarafından yapılmıştır. Ne yazık ki, sağlıkta taşeronlaşma 2000'li yıllardan itibaren daha da arttı. Ancak sendikamız taşeron sistemin son bulması için mücadeleden vazgeçmedi.

DOKUZ EYLÜL'DEKİ KARARLILIK BAŞARI GETİRDİ

Sendikamız bir yandan taşeron işçilik ile mücadele edilirken diğer bir yandan ise hatalı iş kollarının düzelmesi için muvazaa davaları açmaya devam etti. Açılan davalar neticesinde 2012 senesinde Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi'ndeki emekçilerin de iş kolu değiştirildi ve taşerondayken toplu iş sözleşmesine kavuşabildi. Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi'ndeki işçilerin kararlılığı ve örgütlülüğü sendikamızın öncülüğünde daha iyi çalışma koşulları ile mali hakları beraberinde getirmiştir.

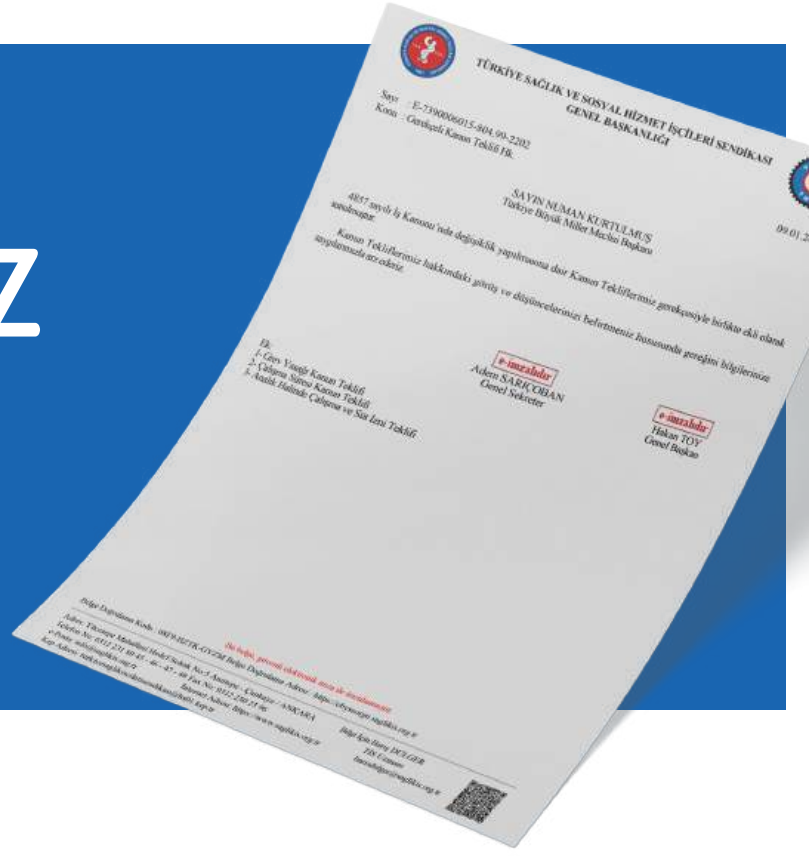
2018 YILINDA GELEN KİSMİ SONUÇ

Taşeron sistemine karşı dönüm noktalarından biri 2018 yılı oldu. 2018 yılı nisan ayında taşerona karşı yürütülen mücadele kısmi de olsa bir sonuca ulaştı. Taşeron sistemde çalışan 900 bin işçi 696 Kanun Hükmünde Kararname ile kadroya geçirildi. Kadroya geçen işçilerle birlikte iş kolumuzdaki işçi ve iş yeri sayısı da arttı. 2018'de kadroya geçen işçilerin iş kolları 2020'de yeniden düzenlendi. Taşerondan kadroya geçiş sürecinde işçilerin yanında olan sendikamızın teşkilatı, daha sonrasında da iş kolları yeni düzenlenmiş olan üniversite hastanelerinin çoğunluğunda sendikamıza yetki kazandırdı.

ÖRGÜTLÜ İŞÇİ GÜÇLÜ SENDİKA

Bugün hâlâ taşeron adı verilen kölelik sisteminde on binlerce sağlık ve sosyal hizmet işçisi çalışmakta. Sendikamız yakın geçmişte birçok taşeron sağlık emekçisi ile temas kurmuş, birçok iş yerinde de çoğunluğa ulaşmıştır. Örgütlenmenin önündeki en büyük engellerden biri olan işverenin çoğunluk tespitine yaptığı itirazı sendikamızın taşeron firmalardaki örgütlenmesinin önünde engel olmamıştır, olamayacaktır. Her platformda dile getirdiğimiz gibi taşeron kölelik sistemi son bulana kadar her alanda mücadelemizi yükseltmeye devam edeceğiz. Bütün emekçilerde olduğu gibi taşeronda çalışan emekçilerin de haklarının yükseltilmesinde en büyük yol göstericimiz örgütlülüktür. Örgütlenme çağrımız bütün taşeronda çalışan sağlık ve sosyal hizmet işçilerinedir. Sendikamızın yaklaşık 30 yıldır verdiği bu mücadele, hep birlikte sürdürüldüğünde nihai başarıya ulaşacaktır.

MECLİS'E SUNDUĞUMUZ KANUN TEKLİFLERİ

Sendika olarak, sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin daha adil ve eşit bir çalışma hayatına kavuşması için yürüttüğümüz mücadele vitesini hep büyüttük. Sendikamız, geçmişte kazandığı haklar ve edindiği tecrübelerle, bugün de işçilerin taleplerine duyarlı çözümler üretmeye devam ediyor. Bu doğrultuda, iş kolumuzdaki çalışma koşullarını iyileştirmek amacıyla hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulan kanun teklifleri, sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin haklarının daha güçlü bir şekilde savunulması için atılan önemli bir adımdır.

KAMUDA İŞ BARIŞINI BOZAN EŞİTSİZLİKLERE KARŞI ÇIKTIK

Sendikamız, sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin karşılaştığı eşitsizlikleri ortadan kaldırmak ve kamu çalışanları arasında iş barışını tesis etmek için büyük bir harekete imza attı. Bu amaçla Genel Başkanımız Hakan Toy ve yönetim kurulu üyelerimizin liderliğinde, teşkilatımızın gayretli çalışmalarıyla binlerce imza toplandı. Bu talepler TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'a ve Meclis'te grubu bulunan siyasi partilere gönderildi. Bu kanun teklifleri, sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin daha adil bir çalışma hayatına kavuşmalarını sağlayacak önemli düzenlemeleri içeriyor. Talepler, sadece çalışanların haklarını savunmakla kalmayıp aynı zamanda çalışma verimliliğini artırmayı ve iş barışını yeniden inşa etmeyi de amaçlıyor.

MECLİS'E GÖNDERDİĞİMİZ KANUN TEKLİFLERİ

Türkiye Sağlık-İş olarak gönderdiğimiz kanun teklifinde, sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin karşılaştığı bir dizi önemli soruna çözüm getirilmesi talep edildi. Bu talepler, özellikle kadın işçilerin haklarının güçlendirilmesi, çalışma sürelerinin eşitlenmesi ve grev yasağının kaldırılması gibi kritik başlıkları içeriyor. Sizler için kanun Meclis Başkanlığına ve siyasi partilere gönderdiğimiz kanun teklifleri özetle şöyle;

1. Annelik ve Süt İzni Düzenlemeleri: Kadın işçilere doğumdan önce ve sonra toplam 18 hafta izin verilmesi, ayrıca emzirme dönemi boyunca süt izni verilmesi talep edildi.

2. Grev Hakkı: Sağlık ve sosyal hizmet işkolunda çalışan işçilere, Türkiye'nin taraf olduğu ILO Sözleşmeleri uyarınca grev hakkı verilmesi, sendikal hakların daha güçlü bir şekilde korunması adına önemli bir adım olacaktır.

3. Çalışma Sürelerinin Eşitlenmesi: Haftalık çalışma saatlerinin her çalışan için eşitlenmesi, işçilerin daha verimli ve sağlıklı bir çalışma hayatı sürdürmesini sağlayacaktır.

4. 696 Sayılı KHK'dan Etkilenen İşçilerin Kadroya Geçirilmesi: 696 Sayılı KHK kapsamındaki taşeron işçilerin, 4/D kadrolu sürekli işçi statüsüne geçirilmesi talep edildi.

SAĞLIK İŞÇİLERİNİN MESLEK KODLARI MÜCADELESİ: HAKSIZLIKLARA KARŞI EŞİTLİK İÇİN YÜKSELEN SES

Sağlık ve sosyal hizmet işçileri yıllardır hak ettikleri adaleti ararken karşılaştıkları en büyük zorluklardan biri de meslek kodlarının yanlış belirlenmesi oldu. 696 sayılı KHK ile kadroya geçen ve uzun bir süre toplu iş sözleşmesi beklemek zorunda kalan işçiler, haklarını savunmak için birçok engelle karşılaştılar. Ancak Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası olarak bu engelleri aşmak adına kararlılıkla mücadele ettik ve sonuç olarak meslek kodları ile ilgili önemli zaferler kazandık.

YANLIŞ MESLEK KODLARI ÇALIŞANLARI MAĞDUR EDEN BİR SORUN

Sağlık ve sosyal hizmet sektöründe binlerce işçi 696 sayılı KHK ile kadroya geçtikten sonra meslek kodlarının yanlış verilmesi sebebiyle mağdur oldular. Yasalar, fiilen yapılan işin işçinin mesleği olduğunu belirtse de işverenlerin bu durumu göz ardı etmesi çalışanların hak kayıplarına neden olmakta. Bu yanlışlıkların düzeltilmesi için sendikamız başta Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi olmak üzere birçok üniversite hastanesinde uzun süredir mücadele ediyor. Meslek kodlarının doğru belirlenmesi sadece iş tanımlarının düzgün yapılması anlamına gelmez, aynı zamanda çalışma koşullarının iyileştirilmesi adına da büyük bir adım olur.

Sendikamızın öncülüğünde, meslek kodlarının düzeltilmesi için hem iş yerlerinde basın açıklamaları yaptık hem de iş bırakma eylemleri gerçekleştirdik. Bu eylemler, sadece çalışanların haklarının korunmasına yönelik bir adım olmakla kalmadı, aynı zamanda işçilerin hep birlikte taleplerinin arkasında durabilmesi adına da önemli bir güç birliği yarattı.

KAMU ÇERÇEVE PROTOKOLÜ VE İŞÇİLERİN HAKLARI

Kamu Çerçeve Protokolü, kamu işçileri için önemli haklar sağlamayı hedefleyen bir anlaşmadır. Ancak 2018 yılında kadroya geçen sağlık işçileri bu protokolün sözleşmelerine yansımaması nedeniyle büyük mağduriyetler yaşadı. Özellikle TÜHİS ile yapılan sözleşmelerde Kamu Çerçeve Protokolü'nün dahil edilmemesi işçilerin maaşlarında ciddi bir kayba yol açtı. Türkiye Sağlık-İş olarak bu sorunun önüne geçebilmek adına üniversite hastanelerinde büyük bir mücadele başlattık ve protokolün her iş yerine uygulanması için işçilerle birlikte yoğun çaba sarf ettik.

Sendikamız özellikle üniversite hastanelerinde; Yozgat Bozok Üniversitesi Hastanesi, Kırıkkale Üniversitesi Hastanesi, Karadeniz Üniversitesi Hastanesi gibi pek çok hastanede basın açıklamaları ve eylemlerle işçilerin haklarını savunmuş, bu sayede Kamu Çerçeve Protokolü'nün işçilere yansımaları sağlamıştır. Bu zafer sadece sağlık işçileri için değil tüm kamu işçileri için de bir dönüm noktası olmuştur.

MESLEK KODLARI MÜCADELESİNDE EMSAL NİTELİĞİNDE BİR ADIM: EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi sağlık işçilerinin meslek kodları mücadelesinde önemli bir örnek teşkil etti. Uzun süredir çözülmeyen meslek kodu sorununa karşı sendikamız İzmir Şube Başkanlığı ve iş yeri temsilcileriyle birlikte yoğun bir mücadele başlatmış olup, yapılan müzakereler ve eylemler yönetimin kulağını tıkamasına rağmen sendikamız pes etmeden çözüm arayışını sürdürdü. En sonunda Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi çalışanı bir üyemizin adına SGK'dan müfettiş talep edilmiş, müfettiş işverene hatalı meslek kodu uygulamaları nedeniyle yüzbinlerce lira ceza kesmiştir. Bu cezalar sonrasında tüm işverenleri meslek kodlarını düzgün bir şekilde düzenlemeye zorladı.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi'ndeki bu kazanım Türkiye'deki diğer üniversite hastanelerine örnek oldu ve pek çok kurumda meslek kodu düzenlemeleri yapıldı. Sonuç olarak sendikamız meslek kodu mağduru olan on binlerce işçi için önemli bir çözüm üretmiş oldu ve bu konuda büyük bir emsal teşkil etti.

SONUÇ: MÜCADELE DEVAM EDİYOR

Sağlık ve sosyal hizmet işçileri, hakları için verdikleri mücadelenin her aşamasında kazanımlar elde ettiler. Meslek kodlarının düzeltilmesi, Kamu Çerçeve Protokolü'nün sözleşmelere dahil edilmesi ve daha birçok hak mücadelesi Türkiye Sağlık-İş'in kararlı duruşu sayesinde önemli mesafeler kat etti. Ancak bu zaferler hala devam eden mücadelenin bir parçasıdır. Türkiye Sağlık-İş, iş konudaki tüm işçilerin haklarını koruyarak hem masada hem de alanda hak mücadelesini yükseltmeye devam edecektir.

ULUSLARARASI SENDİKAL CAMİADA DA VARLIK GÖSTERİYORUZ

Küresel şirketlerde örgütlenme ve küresel şirketlerin hak ihlallerine karşı mücadele ancak uluslararası dayanışma ile sağlanabilir. Yabancı sermayeli şirketlerin ve yabancı sermayelerle iş birliği yapan yerel şirketlerin örgütlenmesinde uluslararası sendikal dayanışmanın önemi bütün işkolları için yadsınamaz. Bu durum işkolumuz için de geçerliliğini sürdürüyor. Bütün bunları göz önünde bulunduran sendikamız, 2020 yılında Uluslararası Büro kurmuş ve uluslararası sendikalarla iş birliğini büro üzerinden takip etmeye başlamıştır.

Dünyanın hemen her yerinde ortak sorunlar yaşayan sağlık ve sosyal hizmet emekçilerini temsil eden işkolumuzun sendikaları, uluslararası sendikaların öncülüğünde bir araya gelerek istişareler yapıyor ve birlikte çözüm üretmeye devam ediyor. Sendikamız, dünyada değişen ve gelişen sendikal hareketi yakından takip etmek adına PSI, EPSU, ITUC CSI IGB ve UNI Global Union'a üye olmuştur. Kurulduğu ilk yıllarda Kamu Hizmetleri Enternasyonu (PSI) ve Avrupa Kamu Hizmeti Sendikaları Federasyonu'na (EPSU) üye olan ancak daha sonra üyeliğini donduran sendikamız, 2019 senesinde yeniden bu kurumlarla üyeliğini aktifleştirme kararı aldı. Bu karardan kısa bir süre sonra dünya genelinde 8 milyon üyesi olan EPSU ile sendikamız ortaklığında, İstanbul'da üyelerimize bir eğitim organize edildi.

ULUSLARARASI SENDİKALARLA EĞİTİMLER YAPTIK

Sendikamız, 2023 yılında ise UNI Global Union ile görüşmeler yapmaya başladı. Uluslararası Sendika Konfederasyonu (ITUC CSI IGB) ve UNI Global Union'a üyelik kararımız, 2023'te yapılan olağan genel kurulumuzda delegelerin oy birliği ile kabul edildi. 2024'te ise Ankara'da

dünya genelinde 7 milyon üyesi bulunan UNI Global Union'un sağlık alanı olan UNI-Care ile sendikamızın ortaklaştığı bir örgütlenme eğitimi yapıldı. Yapılan bu eğitimler, uluslararası sendikalarla iş birliğimizin daha da güçlenmesinde önemli bir rol oynadı.

VAN'DAKİ İŞÇİLERİMİZ GÜNDEM OLDU

Hem EPSU hem de UNI-Care, özel sağlık kuruluşlarında yaptığımız örgütlenmelerde hukuksuz şekilde işten çıkarılan işçilerimizin hep yanında oldu. Uluslararası sendikalar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile işverenlere mektup gönderdi. Ayrıca Özel Lokman Hekim Van Hastanesi'nde işten çıkarılan işçilerimizin sorunları eylül ayında EPSU'nun Tiran'da düzenlediği Güneydoğu Avrupa Ülkeleri Toplantısı'nda ve UNI Global Union'un Budapeşte'de yaptığı Dünya Bakım İşçileri Konferansı'nda da gündeme geldi. Sendika yetkilileri süreci bütün katılımcılarla paylaştı. Sendikamız adına Genel Sekreterimiz Adem Sarıçoban toplantılarda söz alarak yaşanan süreci anlattı, işverene sendikamızı tanıması ve işçilerin işe alınması çağrısında bulundu.

Uluslararası dayanışmaya önem verdiğini her fırsatta vurgulayan sendikamız, bu alana dair gelişmeleri de yakından takip etmeye devam ediyor. İş kolumuzun dünya genelindeki sorunlarını, bu sorunların çözümlerini uluslararası alanda da tartışıyor ve tartıştırıyor. Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası olarak sağlık ve sosyal hizmet işçilerinin hak mücadelesinde yeni yöntemlerin gerisinde kalmamak için bu alanda varlık göstermeye devam edeceğiz.

Türkiye Sağlık-İş

ŞUBELERİMİZ İLE BÜYÜYORUZ

Sendikamız örgütlenme atağını sürdürürken şubelerimizi güçlendirmeye de devam ediyor. Var olan şubelerimiz ile sınırlı kalmıyoruz, teşkilatımızı her geçen gün büyütme kararlılığımızı yeni dönemde de sürdüreceğiz.

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası Yönetim Kurulu olarak, 2024 yılını uğurlarken yeni şubelerimizi açtık. Bu kapsamda, emeğin başkenti Zonguldak'ta "yeniden varız" dedik. Zonguldak Şubemiz, Karabük, Bartın, Düzce, Bolu illerimizde faaliyet gösterecek.

EDİRNE, TOKAT VE ANKARA'DA MÜCADELEYİ YÜKSELTİYORUZ

Edirne Şubemizi de örgütümüzün gücüne güç katmak için faaliyete geçirdik. Şubemiz, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Çanakkale illerinde faaliyet alanı yaratacak, siz değerli üyelerimizin sıkıntılarını çözecek, sendikamızı yeni üyelerle buluşturacak.

Yönetimimiz Tokat ilimizde de yeni şubemizi açtı. Tokat, Amasya, Çorum, Çankırı, Yozgat, Kırkkale illerimizde göstereceğimiz faaliyetlerle de örgütümüz güçlenecektir.

Ankara'da ise var olan şubemizin gücüne katkı sunmak için Ankara 2 Nolu şubemizi faaliyete geçirdik. Ankara 2 Nolu Şube, Çankaya, Mamak, Altındağ, Pursaklar, Kahramankazan, Çamlıdere, Kızılcahamam, Çubuk, Akyurt, Kalecik ve Elmadağ ilçelerinden sorumlu olacak.

SAĞLIKTA ÖZELLEŞTİRME ÇALIŞANI VE VATANDAŞI VURDU

1980'lerden beri yürütülen sağlık hizmetlerinin özelleştirilme politikası ne yazık ki yine sağlık çalışanlarını ve vatandaşını etkiledi. Sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi kaliteyi artırmadı, aksine sağlık bakım kalitesini düşürdü. Sosyal devletten vazgeçiş sağlık sektöründe birçok sorunu da beraberinde getirdi.

Hemen hemen her mahallede açılan özel hastaneler, tıp merkezleri, sağlık kabinleri gibi sağlığımız için özel hizmet aldığımız kuruluşlar, ne yazık ki şirket-müşteri ilişkisiyle hizmet veriyor. Özel sağlık sektöründeki merdiven altı işletmelerde diploma şartı aranmadığı, liyakatin olmadığı, kurallara uyulmadığı ve denetimsizlik sorunu da bu işin farklı bir boyutu.

Birçok özel hastanede dış nöbet sistemiyle kayıt dışı işgücü istihdamı da ortaya çıkıyor. Çalışanlar asgari ücret düzeyinde maaşlarla geçinme derdinde. Bütün bu sorunlar verilen hizmetin kalitesinin düşmesinin en büyük sebepleri arasında.

DENETİMSİZLİK SORUNLARI BERABERİNDE GETİRDİ

Yine sağlık sisteminin özelleştirilmesi ve kamunun bu alandan elini yavaş yavaş çekmesi işçi sendikalarının çalışma alanını iyice zorlaştırdı. Özel hastanelerde örgütlenme faaliyeti sendikalar için zorluk yarattı. Örgütlenmeye engel olmayan iş yerleri var mı? Elbette var. Elbette, işçinin Anayasal hakkını tanıyan iş yerleri bulunuyor, hatta sendikamızın da yetki aldığı çok sayıda özel hastane hali hazırda bulunmaktadır. Ancak sağlık gibi kritik bir alanda uygulanan özelleştirme politikası sonrasında adeta büyük bir piyasa haline gelen sistemdeki denetimsizlik sorun yumağını büyötmeye devam ediyor. Bunun son örneğini de ne yazık ki vicdanlarımızı derinden etkileyen "Yenidoğan Bebek Çetesi" olayında yaşadık.

"YENİDOĞAN ÇETESİ" BU SİSTEMİN SONUCU

"Yenidoğan Bebek Çetesi" olaylarında sağlıkta sadece özelleştirme yapılmadığı, bu özelleştirmenin içerisinde hastane birimlerinde şirketlerin tekelleştiği bir kere daha karşımıza çıktı. Bazı özel hastanelerin içerisinde birimlerin farklı farklı şirketler tarafından kâr ortaklığı adı altında işletildiği bir sır değil. Özel sağlık sektöründeki denetimsizliğe çok çabuk kılıf uydurulduğu bu olayla bir kez daha gözler önüne serildi. Denetimsizliği sağlayan bu sistem, şu an neredeyse her hastanede hâlâ uygulanıyor. Bu nedenle Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası olarak tekrar tekrar hatırlatıyoruz, sağlık gibi kritik bir alanda özelleştirme politikası uygulanmamalı. Devam eden bu çıkmaz sistemden kısa vadede denetimleri artırarak, yaptırımları ağırlaştırarak kurtulabiliriz.

VATAN VE EMEK MÜCADELESİNDE

HEP ÖNDEYDİK!

Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikası emeğin mücadelesini masada ve sahada sürdürürken vatan mücadelesinde de hep ön safta oldu. Emeğimizi vatanımızdan hiçbir zaman ayırmadık. "Vatan olmazsa emek olmaz, biz olmayız, işçi sınıfı yok olur" şiarıyla gücümüzü hem vatanımız hem de emeğimiz için harcadık ve harcamaya da devam ediyoruz. İşte birkaç örneğin sizlere sunuyoruz;

6 Şubat
Asrın
Felaketi

Kahramanmaraş merkezli iki depremin ardından sendikamız bütün şubeleri ile hızlı bir şekilde harekete geçti. Deprem bölgelerine yardımlar gönderildi, yönetim kurulu üyelerimiz depremzede vatandaşlarımızın yanında oldu.

Kurucu Genel Başkanımız Mustafa Başoğlu, 2008 yılında sendikamızı ziyaret eden İsrail'in Ankara Büyükelçisi Gabby Lavy'e, ülkesinin Filistin halkına yaptığı soykırım konusunda tepki göstermişti. Görüşme basında geniş yer bulmuştu.

FİLİSTİN TARTIŞMASI
ZİYARETİNDE SÖZ DÜELLOSU

ISRAİL ELÇİSİNİ KIZDIRAN SORU
"FİLİSTİNLİLERE NEDEN SOYKIRIM YAPIYORSUNUZ?"

Konfederasyonumuz Türk-İş önderliğinde "Vergide Adalet" talebi ile yüz binlerce işçi Ankara Tandoğan Meydanı'nda toplandı. Sendikamız büyük mitinge Türkiye'nin dört bir yanından gelen şubelerimiz ile birlikte katıldı.

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET İŞÇİLERİ SENDİKASI

TAŞERON DÜZENE, YOKSULLUĞA VE VERGİDE ADALETSİZLİĞE KARŞI
YAŞASIN 1 MAYIS!
TÜRKİYE SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET İŞÇİLERİ SENDİKASI

1 Mayıs Emek ve Dayanışma Günü'nü Türk-İş'in öncülüğünde her yıl olduğu gibi bu yılda meydanlarda işçilerle kutladık. Bursa'daki mitingde Türkiye Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçileri Sendikamız da kalabalık bir kortej ile yer aldı.

HEM MÜZAKERE HEM MÜCADELE ETTİK

Sendika yönetimimiz, sağlık ve sosyal hizmet işçinin alın teri için çalışmalarını aralıksız sürdürdü. Mücadele için sahaya indik. Hastane, bakımevi derken Türkiye'nin dört bir yanında üyelerimiz ile bir araya geldik. İşçileri dinledik, çalışma koşullarını iyileştirmek için müzakere masasına oturduk.

Başarılarla
Dolu
63 yıl

Örgütlenme ve Dayanışmanın 63 yılı...

TÜRKİYE SAĞLIK ve SOSYAL HİZMET İŞÇİLERİ SENDİKASI
(Türkiye Sağlık-İş)
Yücetepe Mh. Hedef Sk. No:5 Çankaya / ANKARA
Tel: (0312) 231 80 45
<https://www.saglikis.org.tr/>
info@saglikis.org.tr

Aralık 2024

Sağlık ve Sosyal Hizmet İşçilerinin

Örgütlü Gücü

Yücepete Mahallesi Hedef Sokak No:5 Anıttepe - Çankaya / ANKARA

Telefon: +90 (312) 231 80 45-46-47

Faks: +90 (312) 230 23 96

info@saglikis.org.tr

www.saglikis.org.tr

